Mladika

glasilo dijakov Gimnazije Ledina

M50

"Pozabi na svoj dolgovezni, zastareli slog pisanja in napiši ledinskim najstnikom berljivo razmišljanje," sem si prigovarjal, ko sem začenjal ta uvodnik. Potem pa sem se, ves srečen, spomnil, da moram počastiti polstoletni jubilej – to pa je starost, ki jo vse bolj čutim, in vem, da je v njej že kar nekaj okrasja, zato sem si tudi tokrat dal popolno slogovno odvezo.

Če spregledamo marsikatero bistveno podrobnost posameznega učnega programa, bi lahko rekli, da je pred pol stoletja naša Ledina iz učiteljiščniškega stoletja prešla v svoje gimnazijsko obdobje. Temu primerno se je oblikovala tudi dijaška publicistična dejavnost. Na osnovi stare tradicije, a na novih temeljih, se je rodilo šolsko glasilo, ki praznuje 50-letni jubilej in ki ga vrste ledinskih generacij poznamo pod imenom Mladika.

Da je pred petdesetimi leti izšlo šolsko glasilo, ni bilo nič nenavadnega. To je bilo obdobje, ko je bil eden glavnih ciljev mladino čim bolj vpeti v najširše družbeno dogajanje in jo znotraj začrtanih smeri množično aktivirati. Verjetno ni bilo šole, kjer takrat ne bi izdajali vsaj enega šolskega glasila.

Je pa zelo nenavadno, da v času, ko se okrog nas krepita individualizem in uživanje v družbi bolj ali manj fiktivnih spletnih konstruktov, da jezikovne groze SMS-ov ter raznih drugih elektronskih zapisov niti ne omenjam, še vedno obstaja ledinsko šolsko glasilo, ki v klasični tiskani obliki, kjer se pazi na jezikovni, vizualni in siceršnji izgled, izhaja trikrat letno. To ni le nenavadno, to je čudovito. Prav tako je nenavadno čudovito, da Mladika – če ta hip nepošteno in neupravičeno zanemarimo mentorstvo, ki je seveda ostalo v profesorskih rokah – nastaja izključno na pobudo in z delom dijakov. Vsebinski koncept, vizualna zasnova in oblikovanje, urednikovanje, iskanje primernega tiskarja in še marsikaj, kar je potrebno, da izide nova številka, je v rokah ledinskih dijakov. Mladika nam tako dokazuje, da egoistično ustvarjanje le zase nikoli ne more nadomestiti širine in kvalitete tistega, kar delamo za vse nas. Mladika je torej posledica in kreator ledinskega vsakdana.

Kljub slogovni odvezi, ki sem si jo podelil na začetku, me je ves čas pisanja prevevala dilema, ali ne bi bilo smiselno malo skrajšati povedi, poiskati običajnejše besedne zveze, zapisati torej tako, da bi šlo v sodobno uho in da obilje vejic ne bi motilo na kratka sporočila vajeno oko. A na koncu je zmagala misel, naj branje tega besedila zahteva malo truda, in ta trud naj bo tribut in poklon vsem snovalcem, ki so v zadnjem pol stoletja zaslužni za našo Mladiko. In ki so v vsaki izdani številki dokazovali, da je mladim mar za žlahtnost in izjemnost našega jezika in da znajo z njim in iz njega ustvarjati čudesa.

Roman Vogrinc,
ravnatelj

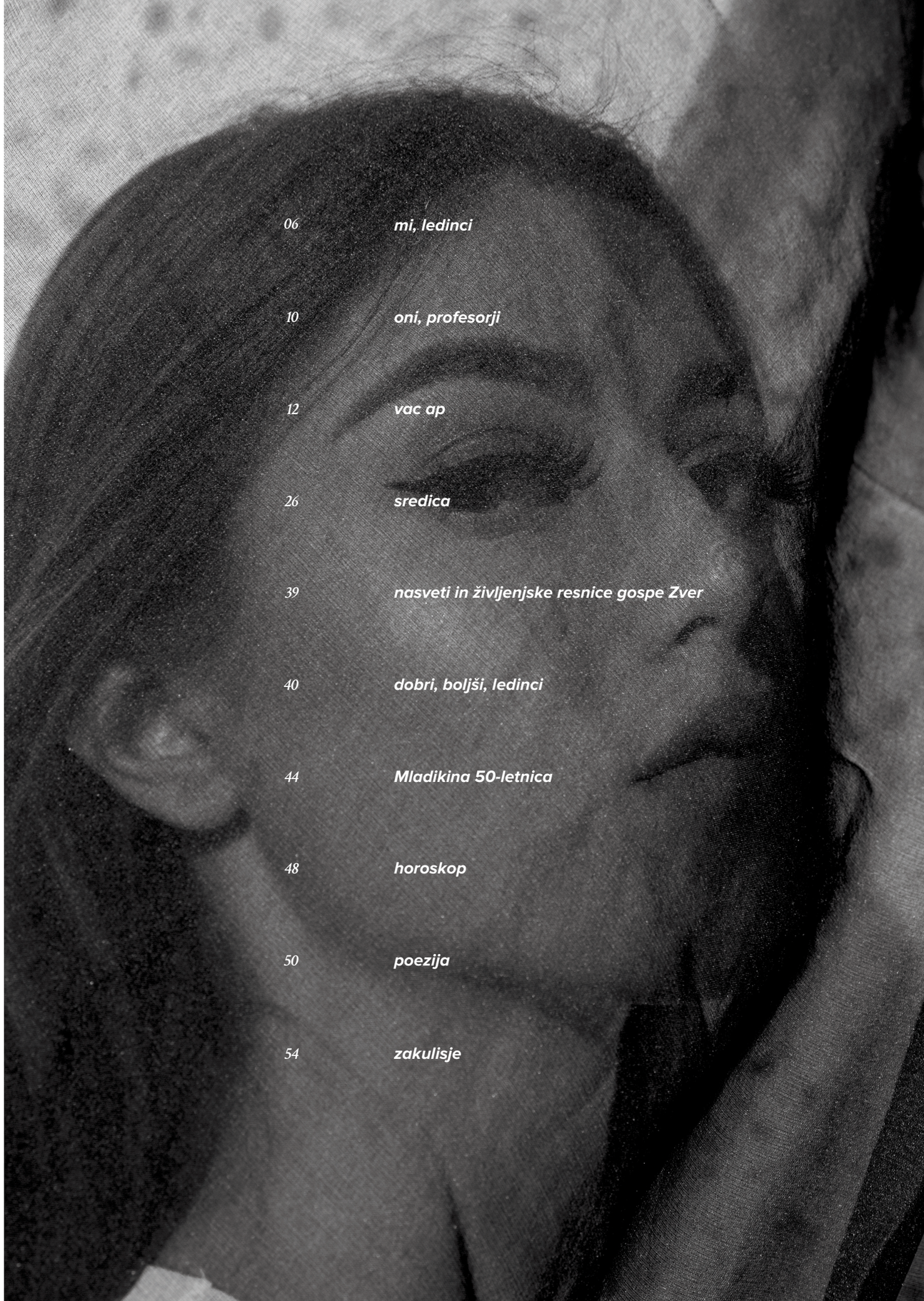

06 mi, ledinci

10 oni, profesorji

12 vac ap

26 sredica

39 nasveti in življenjske resnice gospe Zver

40 dobri, boljši, ledinci

44 Mladikina 50-letnica

48 horoskop

50 poezija

54 zakulisje

Anja Vrtačnik
fotograf / Filip Živković

Drobne stvari, ki nam pomenijo veliko.

Pa je tukaj. Še zadnja številka naše kraljične v tem šolskem letu. Če pogledam nazaj, je bilo šolsko leto zelo pestro. Od moje septembrske odsotnosti zaradi bolezni do izdaje vseh treh številk Mladike in njene 50. obletnice, od prvih projektov kot članica dijaške skupnosti in vaj za dramsko predstavo Carpe diem do nalog predsednice razreda, ob vsem tem pa usklajevati še pouk, domače naloge in ocene. Ja, bilo je noro. In vesela sem, da vsake toliko časa pridejo počitnice, ko lahko v miru zadiham in preberem kakšno knjigo, ki ni na seznamu za domače branje, ali pa si celo vzamem čas in se s prijateljicami dobim na poznem kosilu.

Se pa včasih, ko ne počnem čisto nič in samo obstajam, zalotim, da razmišljam. Razmišljam o svojih prijateljih, o svoji družini, o svoji prihodnosti in zadnjih nekaj mesecev predvsem o tem, kako se vse spreminja. In tako sem skozi mesece opazovala obraze. Neverjetno je, kako zelo se spreminjajo. Veseli obrazi, ko po dolgem času spet vidimo prijatelje, žalostni obrazi, ko nam ne gre tako, kot smo si zamislili, obrazi, polni pričakovanja, ko zagledamo Mladiko, pa vse do srečnih obrazov, ko končno dobiš lepo oceno pri geografiji, ki si si jo tako dolgo želel in se zanjo trudil. In na koncu sem spoznala, kako zelo veliko nam pomenijo male stvari in kako malo je treba, da smo srečni. Spoznala sem, da nas dandanes veseli premalo stvari. Mogoče se ravno zaradi tega zapiramo vase in si nakopljemo preveč dela, pozabimo pa na ljudi, s katerimi nam ni dolgčas, s katerimi se smejimo in ustvarjamo posebne trenutke za svoje srce. Prihajajo zadnji meseci šolskih obveznosti in kmalu bo poletje. Hrepeneli bomo po nečem zabavnem, ker se bomo prej ko slej začeli dolgočasiti. In takrat nam bo prijala kakšna majhna stvar, ki nam bo narisala nasmeh na obrazu.

Vsem želim uspešen zaključek šolskega leta, našim ljubim maturantom še posebej uspešno maturo in obvestilo, da ste sprejeti na želeni faks, vsem profesorjem in drugim delavcem šole, da se med počitnicami spočijete. Hkrati vsi ustvarjajte posebne trenutke, ki se vam bodo vtisnili v spomin in srce. Ne pozabite na majhne stvari, ki nam narišejo nasmeh na obrazu. Verjamem, da se jih bo nabralo veliko, če se bomo prepustili toku dobrih misli in dobrim ljudem.

Anja Vrtačnik,
urednica Mladike

Jutra Peterlin

razred
1. d

če bi imela priložnost, da se odseliš v katerokoli državo, kam bi se odselila
v Španijo, v Barcelono

če bi lahko obdržala le eno stvar, ki jo imaš, kaj bi obdržala
košarkarsko žogo

kateri film lahko gledaš znova in znova
Mamma Mia! Spet začenja se

katero mitološko bitje si želiš, da bi obstajalo
samorog

če bi živali lahko govorile, katera bi bila najbolj nadležna
mačke

citat
If you get tired, learn to rest not to quit.

Sara Medved

razred
2. d

če bi imela priložnost, da se odseliš v katerokoli državo, kam bi se odselila
v Južno Korejo

če bi lahko obdržala le eno stvar, ki jo imaš, kaj bi obdržala
nočno nebo

kateri film lahko gledaš znova in znova
nobenega

katero mitološko bitje si želiš, da bi obstajalo
vampir

če bi živali lahko govorile, katera bi bila najbolj nadležna
osa

citat
The morning will come again because no darkness, no season can lasst forever.
- Spring day

Filip Trivič

razred
1. e

če bi imel priložnost, da se odseliš v katerokoli državo, kam bi se odselil
v Španijo

če bi lahko obdržal le eno stvar, ki jo imaš, kaj bi obdržal
starše

kateri film lahko gledaš znova in znova
Obalna straža

katero mitološko bitje si želiš, da bi obstajalo
krilati lev

če bi živali lahko govorile, katera bi bila najbolj nadležna
kokoš

citat
Kdor drugemu jamo koplje, zlata ura.

Mark Poljanšek

razred
2. d

če bi imel priložnost, da se odseliš v katerokoli državo, kam bi se odselil
v Nemčijo

če bi lahko obdržal le eno stvar, ki jo imaš, kaj bi obdržal
hišo

kateri film lahko gledaš znova in znova
vse

katero mitološko bitje si želiš, da bi obstajalo
vampir

če bi živali lahko govorile, katera bi bila najbolj nadležna
komar

citat
Nimam ga.

Trina Zajc

razred
3. e

če bi imela priložnost, da se odseliš v katerokoli državo, kam bi se odselila
v Italijo

če bi lahko obdržala le eno stvar, ki jo imaš, kaj bi obdržala
žogo

kateri film lahko gledaš znova in znova
To all the boys I've loved before

katero mitološko bitje si želiš, da bi obstajalo
samorog

če bi živali lahko govorile, katera bi bila najbolj nadležna
mačke

citat
Whenever I have a problem, I just sing, then I realize my voice is worse than my problem.

Fedja Kovič

razred
3. d

če bi imel priložnost, da se odseliš v katerokoli državo, kam bi se odselil
v Grčijo ali Kenijo

če bi lahko obdržal le eno stvar, ki jo imaš, kaj bi obdržal
brisačo

kateri film lahko gledaš znova in znova
tetralogijo Shrek

katero mitološko bitje si želiš, da bi obstajalo
Shrek

če bi živali lahko govorile, katera bi bila najbolj nadležna
osel (*glej Shrek 1, 2, 3, 4*)

citat
Evo care, tole bo 2 euri.
– Mojster, h kateremu hodimo na kebab

Sara Ilievska

razred
4. a

če bi imela priložnost, da se odseliš v katerokoli državo, kam bi se odselila
v Veliko Britanijo

če bi lahko obdržala le eno stvar, ki jo imaš, kaj bi obdržala
slušalke

kateri film lahko gledaš znova in znova
Moja punca

katero mitološko bitje si želiš, da bi obstajalo
samorog

če bi živali lahko govorile, katera bi bila najbolj nadležna
bogomolka

citat
La vita è bella.

Saša Jovanović

razred
4. g

če bi imel priložnost, da se odseliš v katerokoli državo, kam bi se odselil
ostal bi v Sloveniji

če bi lahko obdržal le eno stvar, ki jo imaš, kaj bi obdržal
zdravje

kateri film lahko gledaš znova in znova
Spectre

katero mitološko bitje si želiš, da bi obstajalo
nobeno

če bi živali lahko govorile, katera bi bila najbolj nadležna
jež

citat
Piči dalje, furaj dalje.

predmet
slovenščina

kaj bi bili po poklicu, če ne bi bili profesorica
Nič, ker sem si profesorica želela postati že od petega razreda osnovne šole.

najljubši spomin iz otroštva
Odhod v prvi razred. Še danes se spomnim učiteljice, ki je bila res prijazna.

kdo je bil vaš vzornik, ko ste bili majhni
Ne spomnim se, da bi imela kakšnega vzornika.

kateri jezik bi se radi naučili
španščino

najljubši praznik
dan žena

citat
Nič ni resnično, vse je dovoljeno.
– Vladimir Bartol

Tatjana Cvetko

predmet
informatika

kaj bi bili po poklicu, če ne bi bili profesor
arhitekt

najljubši spomin iz otroštva
potovanje v Pariz

kdo je bil vaš vzornik, ko ste bili majhni
Frank Lampard

kateri jezik bi se radi naučili
španščino

najljubši praznik
božič

citat
Tam, kjer je volja, tam je pot.

Žan Ternik

novinar / Anastasija Lazarević
fotograf / Loti Rajič

Агросфера 2019

Брин Томц, переводила Бояна Петрин, проф.

Сколько я себя помню, я хотел посетить Россию. Моё желание сбылось 23-его апреля, когда я со своим одноклассником Тимом Топичем и ещё девятью другими словенскими школьниками сел в самолёт. Куда мы поехали? В Магнитогорск, город на границе Европы и Азии.

После напряжённой поездки мы наконец-то прибыли в город, о котором мы впервые услышали несколько месяцев назад, хотя в нем живёт полмиллиона жителей. Нас встретили хозяева, у которых мы прожили пять дней. Хотя я очень сильно устал, я не мог отказаться от полного стола традиционной русской еды и добродушной мамы, которая с энтузиазмом предлагала всё это попробовать. После встречи наступило время отдохнуть, а затем знакомство с хозяевами и осмотр города. День прошёл быстро, а на следующий день началось мероприятие, которое стало причиной нашей поездки - Агросфера, агрокультурная конференция для молодёжи. Событие было нацелено на обмен идеями о сельском хозяйстве и на социализацию молодёжи со всего мира. Начались презентации, после этого посещение фабрики Ситно, а вечером мы собрались на вечеринке, где мы знакомились друг с другом, много пели и танцевали.

На следующий день мы рано утром отправились в ближайший крупный город Челябинск. Пусть слово ближайший вас не обманывает, потому что вы могли бы расположить всю Словению между этими двумя городами. Из-за плохой дороги мы ехали туда шесть часов. В Челябинске мы посмотрели аграрную школу и пытались водить комбайны и тракторы на тренажёрах. Позже мы посмотрели на передовое хозяйство в теплицах. Последовала долгая поездка по рельефным дорогам, но это было не так плохо, потому что мы коротали время пением. Может быть, русским словенский гимн после этого не покажется хорошей песней, но мы всё равно хорошо провели время.

Наступил новый день с новыми лекциями и новыми идеями, который быстро закончился и слишком рано наступил последний день конференции, который был немного более расслабленным. Участники конференции выступили в качестве представителей разных стран на дебатах о глобальном дефиците, где применяются правила обсуждения и голосования ООН. Мой одноклассник Тим получил приз лучшего спикера. Мы слушали ещё заключительные речи и конференция закончилась. Последний вечер мы покупали сувениры и возвращались из магазинов с шапками и водкой (конечно, только для родителей).

Наступил день прощания. Только после обещания хозяев посетить нас в Словении, мы с тяжёлым сердцем сели в самолёт в Москву. У нас остался ещё один день, чтобы посетить российскую столицу, и мы решили использовать его по максимуму. На метро мы подъехали ко всем основным достопримечательностям, от Красной площади до Большого театра. Вечер мы провели разговаривая в небольшой комнате хостела и переживая всё хорошее, что случилось с нами за такое короткое время.

После приземления в Словении последовало ещё одно прощание, после которого мы все были согласны, что Россия останется в нашей памяти.

Slovenski izvirnik besedila je na strani 55.

Памятник "Тыл — фронту", Магнитогорск
фотографировал / Тим Топич
редактировал / Филип Живкович

Francosko-slovenska izmenjava

Manca Kraševec

Po mesecih čakanja smo dijaki Gimnazije Ledina končno dočakali drugi del izmenjave s francoskimi dijaki iz mesta Montceau-les-Mines. 23. marca zvečer smo se podali na pustolovščino, ki smo jo vsi nestrpno čakali že od oktobra, ko smo spoznali svoje francoske partnerje. Petnajsturno vožnjo z avtobusom smo mimogrede prespali, zjutraj pa so nas pričakale z zlatim soncem obsijane francoske Alpe na tromeji z Italijo, s Francijo in Švico.

Vožnja po francoskem podeželju je minila nenavadno hitro, grički in travniki pa so nas spominjali na nekoliko bolj zeleno Primorsko. Naši Francozi so nas s starši počakali na parkirišču v njihovem mestu, nato pa smo skupaj z njimi odšli domov, kjer smo preživeli preostanek vikenda. Teden v Franciji je bil mešanica druženja in izletov, zabave in poučnih ogledov znamenitosti. Med drugim smo si ogledali mesto Vichy, muzej fotografije v Chalon-sur-Saônu, mesto Cluny, številne dvorce in cerkve, urejene parke ... Zloglasnega Pariza žal nismo obiskali, saj je od naše destinacije oddaljen kar štiri ure vožnje, tako da smo ga pustili za naslednjo ekskurzijo.

Ker smo bivali pri družinah gostiteljicah, smo na lastni koži vsaj bežno občutili, kako je biti najstnik v francoskem mestu. Medtem ko smo se na različne načine zabavali vsak po svoje, smo si ogledali Burgundijo in razbijali stereotipe o življenju Francozov. Iz lastnih izkušenj vam lahko zagotovimo, da res dajo veliko na svoj videz, pojedo preveč rogljičkov (oz. croissantov, če že govorimo o Francozih), kot bi bilo za njihovo zdravje dobro, njihova kulinarika pa je resnično eksotična in nepozabna. Sodeč po pripovedovanju na avtobusu nas je kar nekaj poskusilo francoske specialitete, kot so polži in žabji kraki.

Slovo se je končalo s solzami, z neskončnimi objemi in obljubami, da bomo še kdaj obiskali ta prekrasni in prezrti del Francije. Od izmenjave smo vsi odnesli veliko: od spominov in novih izkušenj do prijateljstev, hkrati pa smo poglobili znanje francoščine in angleščine.

Skandinavija

Petra Omahen

Polni pričakovanj in navdušenja smo na sončen velikonočni ponedeljek sedli na avtobus in se podali na dolgo pot. Po dvajseturni vožnji smo prispeli v največje dansko mesto København, kjer smo se namestili v prečudovitem hostlu.

Sprehodili smo se do spomenika škofa Absalona, ki velja za ustanovitelja mesta. V bližini stoji tudi grajska cerkev, zgrajena po vzoru Panteona v Rimu. Po dvournem odmoru, ko smo na najdaljši evropski nakupovalni ulici kupili spominke, je sledila prijetna vožnja z ladjico po rečnih kanalih mimo starega pristanišča Nyhavn. Dan smo zaključili z ogledom kipa male morske deklice. Naslednji dan smo se odpravili proti mestu Odense, kjer smo si ogledali Andersenov muzej in rojstno hišo. Na poti smo se ustavili še v muzeju rocka Ragnarock in Hamletovem dvorcu, kjer so nam profesorji odigrali kratek prizor iz najbolj znane Shakespearove drame. Naslednji dan smo se odpravili proti glavnemu mestu Švedske, Stockholmu, kjer smo si ogledali kraljevo palačo, opero, mestno hišo ter stari del mesta. Po še enem okusnem zajtrku smo obiskali koncertno dvorano, kjer podeljujejo Nobelove nagrade.

Sledil je ogled ene najstarejših in največjih lesenih vojaških ladij na svetu. Vasa je bila zgrajena v 17. stoletju in je potonila 120 metrov od obale.

Nekateri so sobotno jutro začeli s tekom ob obali pod vodstvom profesorice Andreje Pavle Jurman. Nato sta sledila obisk parka losov, najpogumnejši so si jih drznili celo poljubiti, in ogled muzeja ter rojstne hiše Astrid Lindgren. Predzadnji dan smo se odpravili na pot proti nemškemu mestu Rostock, ki smo si ga zvečer ogledali. Potovanje smo zaključili z dolgo vožnjo proti Sloveniji, ki smo jo preživeli s prepevanjem in z ogledom skandinavskih filmov.

Marija Zidar, Bine Skrt in Tjaša Mislej
fotograf / Veronika Iglič

Kulturni ambasador Gimnazije Ledina

Anja Vrtačnik

Slovar slovenskega knjižnega jezika besedo kultura opiše kot "skupek dosežkov, vrednot človeške družbe kot rezultat človekovega delovanja, ustvarjanja". Kultura so torej dosežki, ki jih ljudje dosežemo na svoji ustvarjalni življenjski poti. Nekateri dosežejo več, nekateri manj. In prav je, da tiste, ki so dosegli več, posebno nagradimo in jim izkažemo spoštovanje in čast za njihovo delo.

Gimnazija Ledina vsaki dve leti priredi poseben dogodek, kjer bivšim ledincem izkaže spoštovanje in jim čestita za uspešno delovanje na kulturnem področju. Prireditev Kulturni ambasador Gimnazije Ledina že nekaj let poteka v Rdeči dvorani Mestne hiše v Ljubljani, 21. marca 2019 smo se tam poklonili nagrajencem Mariji Zidar, Tjaši Mislej in Binetu Skrtu, ki so sooblikovali prireditev ob 150-letnici Gimnazije Ledina v Operi oktobra 2017. Prireditev je odprla Dekliška vokalna skupina Gimnazije Ledina s priredbo pesmi Vozi me vlak v daljave in V Ljubljano, takoj zatem pa sta voditelja Tamara Bizilj in Martin Podlipec besedo predala gospe Mariji Fabčič, vodji Oddelka za predšolsko vzgojo in izobraževanje Mestne občine Ljubljana. Kmalu je soj žarometov oblil violončelistko Uršo Roš, ki je zaigrala skladbo Apres un reve, sledile pa so recitacije ledinskih pesnikov, Tilna Kosa, Isabele Rizvić in Tare Čačič. Njihove poezije so bile mirne, sočutne in prava podlaga, da smo se zbrani umirili in prisluhnili sopranistki Lori Sevšek, ki je zapela znano Puccinijevo arijo O mio babbino caro. Za njo smo se, kulturno dodobra zagreti, posvetili nagrajencem. Prva je nagrado prejela Marija Zidar, scenaristka, producentka, režiserka in nekdanja novinarka časopisne hiše Delo. Predvidoma letos bo luč platen ugledal njen celovečerni dokumentarni film Krvno maščevanje o večstoletni albanski tradiciji, po kateri lahko kri izbriše samo kri. Po podelitvi plakete so spet nastopile dijakinje in nam z žametnimi glasovi zapele Naš krasni svet, potem pa je nagrado prejela Tjaša Mislej, univerzitetna diplomirana filozofinja in literarna komparativistka ter podiplomska študentka dramaturgije in scenske umetnosti na AGRFT. Za predah je poskrbel baritonist Marko Erzar, ki je izvrstno zapel Rojo Tango in požel bučen aplavz. Za njim je sledila še zadnja podelitev plakete, in sicer Binetu Skrtu, čigar vsestranskost se kaže v slikarstvu, oblikovanju, ilustraciji, scenografiji in performansu. Njegovo delo lahko opazimo tudi na Metelkovi, kjer je ustvaril vrsto muralov in vitraj.

Za zaključek čudovite prireditve, na kateri smo se lahko prepričali, da življenje po Gimnaziji Ledina le obstaja in ni bedno, temveč je lahko navdihujoče za marsikatero kulturno delo, so se na odru ponovno prikazale dijakinje in nam s pesmijo obarvale prijeten večer. V občinstvu so prebudile živahno vzdušje, ki se je nadaljevalo zunaj dvorane v prijetnem klepetu z nagrajenci.

Francoski gledališki krožek

To, Kdor se je v zadnjem letu kakšen petek popoldne sprehajal po sicer praznem ledinskem poslopju, je morda iz kakega oddaljenega kotička šole zaslišal kričanje, bevskanje ali pa celo srce parajoč jok. Tistega reveža lahko zdaj pomirim ter mu zagotovim, da so bili to čisto običajni zvoki ledinskega francoskega gledališkega krožka, katerega ponosna članica sem tudi sama. In od katerega se zdaj kot četrtošolka poslavljam.

Ta drobna skupina francosko govorečih najstnic in precej bolje francosko govoreče profesorice je bila odlična družba pri mojem vstopu v svet dramske igre, ki je popolnoma zunaj moje cone udobja. Na vajah sem se naučila dreti na neznance, rapidno pogoltniti jabolko ter daviti najstnico v vlogi upokojenca. Poleg teh nadvse uporabnih stvari pa sem se naučila tudi nekaj osnov dramske igre, se dodatno zbližala s francoskim jezikom ter spoznala ledinske posebnice, katerih vloge mi bodo za vedno ostale v spominu. Ambiciozno ter neskončno karizmatično dekle v (pre)kratkem krilcu, goreča protestnica s špinačno zelenimi lasmi, izgubljen brezposeln moški, ki svoja dvojčka pozabi na treningu juda, zagrenjenec, ki se na nacionalni televiziji plazi po tleh, oponašajoč psa, poskakujoča optimistka, ki se na vsak način želi skregati, plavalka, ki se s svojima plavalskima prijateljicama prereka o gostoti vode, dekle, ki se histerično preoblači, da bi ustrezala lepotnemu idealu svojega izbranca, in članica igralskega ansambla, ki želi povedati zgodbo, a ob pripovedovanju ugotovi, da je zgodba prekratka, da bi se jo izplačalo povedati.

Profesorici ter vsem soigralkam se zahvaljujem za dve čudoviti leti, ki sta mi pokazali, da še vedno ne razumem čudaškega francoskega humorja, in jim želim še mnogo uspešnih predstav, ki bodo požele bučen aplavz, čeprav nihče izmed gledalcev ne govori francosko!

Ela Božič

Članica francoske gledališke skupine, v zadnjih nekaj mesecih znane pod imenom La Comédie Pas Française, sem že štiri leta. Ko sem se ji pridružila kot prvošolka, nisem pričakovala, da bom toliko pridobila. Spoznala sem nove prijateljice, ki so bile in so odlične soigralke in s katerimi mi je v veselje igrati. Spoznala sem, da je igralstvo nekaj čudovitega in da je občutek, ko igram pred občinstvom, eden izmed najboljših, ki sem jih doživela. Vzdušje med vajami in pred predstavo je vedno prijetno, saj ga s spodbudami in smehom skupaj ustvarimo igralke in profesorica Neža Umek Podgornik, ki nas vedno spodbuja, verjame v nas in nas navdušuje za francoščino in gledališče. Francoska gledališka skupina mi bo ostala v čudovitem spominu in z veseljem se bom vračala na predstave.

Isabela Rizvić

Komisija za samomore – predstava dramske skupine Carpe diem

Tara Čačič

To, da imamo na Ledini nadarjene dijake in dijakinje, ki jih druži skupen interes, ki ga želijo deliti s preostalim svetom, ni nobena skrivnost. In tako so dijaki združili moči tudi na gledališkem področju. Že nekaj let nas z igranjem in drznimi uprizoritvami gledaliških zgodb očara ledinska dramska skupina Carpe diem. Lani Lorca, letos Fritz. Po pol leta molka in zanimivega dogajanja v učilnici številka 22 je skupina ledinskih dijakinj in dijaka stopila na oder Stare mestne elektrarne in nam 27. marca 2019 pod mentorstvom profesorice za slovenščino in strastne ljubiteljice gledališča Andreje Pavle Jurman odigrala Fritzevo farso (satirično dramsko delo z ostro polemično vsebino) Komisija za samomore.

Ervin Fritz je slovenski pesnik, dramatik, dramaturg in prevajalec, ki je farso napisal pred natanko 50 leti. V igri se srečujemo s satiričnim pogledom na birokratski vsakdan posameznikovega življenja. Protagonisti zgodbe namreč pridejo prosit komisijo za samomore, naj jim dovoli legalno rešitev iz življenjskega pekla. Toda med čakanjem pred vrati komisije vsi kandidati za samomor doživijo usodni preobrat. Razvije se namreč debata o tem, kako bodo prepričali komisijo, da imajo dovolj opravičljivih razlogov, da si vzamejo življenje, in ali kuverte s podkupnino navsezadnje le delujejo, delijo si nasvete za najboljše samomorilsko sredstvo in izkušnje z njimi. Med vsem dogajanjem pa vseeno premišljujejo, ali naj se res ubijejo. Želja po smrti se pri vsakem postopoma spreobrne v voljo do življenja, razen pri liku brezposelnega, za katerega na koncu nihče ne ve, kaj se z njim zgodi. Ali kljub dobljeni službi spije lizol ali vendarle zmaga življenje? Minimalistična, a prepričljiva scena in odlična igra igralske zasedbe, ki so jo letos sestavljali Lara Rajhard, Oskar Mastnak - Sokolov, Ula Pavlič, Anja Vrtačnik, Tjaša Korbar, Teja Bertok Maraspin, Maša Omahen, Trina Zajc, Nika Franić in Tia Kralj, sta ozračje elektrarne napolnili s smehom gledalcev.

Lori Sevšek
fotograf / Loti Rajič

stroga komisija
fotograf / Loti Rajič

Ledinski talenti

Anastasija Lazarević

Vsi vemo, da so ledinci talentirani. A to so morali tudi dokazati, in le kje drugje je to bolje storiti kot na Ledinskih talentih? Dijaška skupnost je poskrbela, da smo si nadarjene dijake ogledali prvega aprila sedmo šolsko uro. Kdor ob tej uri ni bil v veliki telovadnici, je zamudil plesne, predvsem pa veliko pevskih in inštrumentalnih točk. Voditelja Fedja Kovič in Lora Zver sta dogodek odprla, nas vseskozi spremljala ter poskrbela za dobro vzdušje.

Verjetno so imeli nastopajoči vsaj malo treme, a tega ni bilo opaziti pri hiphop plesalcu Niku Komacu, ki je s svojo plesno točko prebil led in nas takoj na začetku osupnil s plesnimi koraki. Po njegovem nastopu smo nestrpno čakali na naslednjo točko. Drugi je pred občinstvo stopil Žiga Šircelj s svojo kitaro. Sprva smo mislili, da bo le igral, a nas je presenetil in tudi zapel. Naslednja sta na oder prišla Sara Gajšek, pevka s prečudovito barvo glasu, ki me je z mirno pesmijo popeljala v svet domišljije, ter njen starejši brat Jakob Gajšek, ki jo je spremljal na klavirju. Na talentih pa nismo slišali le vokalnih spretnosti, temveč tudi smisel za ritem, kar je dokazal Žan Prosenc s svojim avtorskim rapom. Naslednja je zapela Ela Vindiš ali, kot jo je poimenoval voditelj, najboljši ledinski vokal. A Ela ni nastopila sama, na klavirju jo je spremljal Tim Topić. Vsi v dvorani so utihnili in prisluhnili glasu, ki bi ga poimenovala kar angelski. Pravo presenečenje pa je šele sledilo. Na oder je stopila Lori Sevšek, ki je zapela arijo. Bila je rahlo prehlajena, a tega se sploh ni slišalo, ker je svoj glas res odlično obvladala. Občinstvo je očarala in navdušila. Zadnji je nastopil Jaka Kambič, ki nam je zaigral na klavir. Ko je bila njegova točka končana, je še vedno igral in vzdrževal pozornost gledalcev, dokler se žirija ni odločila, kdo je bil najboljši. Tretje mesto je zasluženo pripadlo Jaki, drugo mesto sta zasedla Ela in Tim, najboljša med vsemi pa je bila seveda Lori, tako odličnega nastopa ni nihče pričakoval.

Če si Ledinskih talentov letos niste ogledali, si jih lahko naslednje leto, lahko pa se prijavite in nam uprizorite nekaj novega, nekaj, za kar ste talentirani le vi.

Na ledinskem kavču: stripar Zoran Smiljanić in zgodovinar Blaž Vurnik

Špela Peterka

V sredo, 13. marca 2019, sta Gimnazijo Ledina na povabilo članic Bralnega kluba Ledina obiskala stripar Zoran Smiljanić in zgodovinar Blaž Vurnik, avtorja odličnega stripa Ivan Cankar: podobe iz življenja. Brez skrbi, to ni še ena zatežena knjiga o Cankarju, ampak zanimiv strip, ki nam sicer na hudomušen, a povsem realističen način prikaže avtorjevo življenjsko pot. (Tretarčki, pozor! Knjiga je lahko odlična priprava na vašo bodočo maturo!) Intervju smo ob pomoči profesoric Nine Prešern in Mojce Lotrič pripravile dijakinje Bralnega kluba Ledina.

V iskrivem pogovoru, ki sva ga vodili Nina Majerle in Špela Peterka, sta avtorja razložila, kako sta preživljala čas srednje šole, kako sta se spoznala in začela sodelovati. Poslušalci smo imeli priložnost iz prve roke izvedeti, kako se stripar loti načrtovanja in risanja tako obsežnega dela. Blaž Vurnik, ki je napisal scenarij, nam je zaupal, iz katerih virov je črpal snov, pri čemer je naletel na veliko neresničnih teorij o Cankarjevi smrti, ki krožijo po spletu. Povedala sta nam, kako vidita Cankarja. Mislita, da ima večina Slovencev napačno predstavo o tako zanimivi osebnosti, kot je bil Ivan Cankar. Na koncu sta nam zaupala še, da bomo v prihodnosti zagotovo lahko brali še kakšno njuno skupno delo. Se že veselimo!

Menjaj branje in sanje

Maša Pandža

Strip nam sporoča dvojno – z besedo in s sliko. S temi besedami je ravnatelj odprl zaključno prireditev že sedmega Unescovega projekta Menjaj branje in sanje. Prireditev je potekala v četrtek, 25. aprila 2019, na Gimnaziji Ledina, udeležilo pa se je je več kot 50 učencev in dijakov z devetih osnovnih šol in gimnazij. Da je na prireditvi vse teklo gladko, so poskrbeli dijaki 2. c in mentorice Nina Prešern, Špela Tršek, Nina Levstik in Mojca Lotrič.

Dijaki 3. f so pripravili uvodni kulturni program in se predstavili z izvirnimi plesnimi in glasbenimi točkami, ki so na mlajše osnovnošolce naredile velik vtis, saj so po koncu vsi navdušeno ploskali in komaj čakali, kaj bo sledilo. Kaj kmalu so izvedeli, da bo to stripovska delavnica. Udeleženci so se razdelili v deset skupin z nalogo, da izdelajo krajši strip z junakoma Živo in Razpoko iz stripa Zgodovina Slovenije v stripu, katerega avtorja, Ivan Mitrevski in Žiga X. Gombač, sta bila gosta prireditve.

Vendar pa sta junaka stripa tokrat namesto v preteklost potovala v prihodnost. V stripu so morali uporabiti predmet iz prihodnosti in tretješolec Gaber je takoj zaklical: "Naš predmet prihodnosti bo leteča kosilnica!" In tako je ta skupina ustvarila strip, kjer Razpoka poskuša iz prihodnosti ukrasti letečo kosilnico. Med delavnico so se ustvarjalci lahko posvetovali z ilustratorjem stripa Ivanom Mitrevskim, ki jim je podal kakšen koristen nasvet ali odgovoril na njihova vprašanja. Po približno uri ustvarjanja so skupine predstavile svoje stripe, ki so sedaj na ogled v dnevni sobi pred knjižnico.

Po kreativnem in zabavnem ustvarjanju je sledil pogovor z avtorjema stripa, pisateljem Žigo X. Gombačem in ilustratorjem Ivanom Mitrevskim. S poslušalci in z voditeljema, Zoe Ulo Jager in Filipom Lovšinom iz 2. g, sta delila zabavne anekdote, ki so se jima pripetile med ustvarjanjem stripa, in svoje mnenje o stripih, saj včasih v literaturi niso dovolj cenjeni. Po prijetnem in sproščenem pogovoru so si udeleženci izmenjali knjige s posvetili, ki so jih prinesli s seboj.

Vsi se že veselimo naslednjega leta, ko si bomo lahko s svojimi sovrstniki iz vse Slovenije spet izmenjali branje in sanje.

podnebni štrajk pred parlamentom
fotograf / Loti Rajič

Podnebni štrajk

Mateja Ceglar

V petek, 15. marca, smo se tudi ledinci udeležili podnebnega štrajka. Zakaj? Ker si želimo, da bi ljudje na položajih slišali, da nam ni vseeno, kakšen planet nam zapustijo njihove odločitve. Ledinski dijaki smo se zbrali pred SNG Drama, nato pa skupaj nadaljevali pot proti Kongresnemu trgu, kjer so nas ob 12. uri pozdravili prvi govori. Po zagonu, ki so nam ga dali, je naš korak odločneje stopil proti parlamentu, kamor smo prispeli približno ob 13. uri. Protestiranje se je nadaljevalo še dve uri.

Zakaj so spremembe potrebne, vemo vsi. Pri pouku že od osnovne šole poslušamo o globalnem segrevanju, taljenju ledenikov, dvigu morske gladine, topli gredi itd. Vsak izmed nas je nedvomno vsaj že trikrat slišal razlago o tem, kaj je ozonska luknja. Glede na vse znanje, ki ga prejmemo, težko kdorkoli trdi, da se težav ne zavedamo, izvzemajoč seveda tiste, ki verjamejo, da je globalno segrevanje zgolj teorija zarote. Preproste rešitve, s pomočjo katerih bi posameznik lahko malce izboljšal ubog položaj Zemlje, so nam ponujene, a kaj, ko je moderni človek cinično bitje, ki ne verjame v to, da lahko mišljenje in predvsem ravnanje enega vizionarja karkoli spremeni.

A k sreči obstajajo izjeme, ki se odločijo ukrepati. Mednje sodi tudi najstnica, ki je pravzaprav pobudnica podnebnega štrajka. Govorim o Greti Thunberg, mladem dekletu, ki je avgusta lani začelo vsak teden protestirati pred parlamentom v Stockholmu. Greta je zahtevala večje sodelovanje države v boju proti podnebnim spremembam, in še preden se je zavedela, ni bila več edina. Njen pogum je navdihnil še druge ljudi ne zgolj na Švedskem, temveč po vsem svetu. Živ dokaz torej, da lahko en sam človek spremeni ravnanje družbe.

Pa vendar obstajajo ljudje, ki trdijo, da bo celotna zadeva kmalu potihnila, in, hočeš nočeš, priznati jim moramo, da imajo do neke mere verjetno prav. Konec koncev nekaj protestnih shodov še ne bo prepričalo ljudi na oblasti, da bi se odrekli dobičku, ki bi jim bil odvzet ob uveljavitvi zakonov v prid okolju. Obljubljajo nam sodelovanje, prikimavajo našim zahtevam, a na koncu dneva vsi vemo, da sprememb še kmalu ne bo na vidiku. Ravno zato menim, da lahko v takem primeru največ storimo prav povprečne žrtve sistema, jaz, ti in morda celo tisti cinik tam, ki bo spremenil svoje mnenje zaradi naju. In kaj naj nam bo vodilo? Bodimo kot Greta, ampak na vsakdanji ravni. Naj razložim ...

Namesto da se v center pelješ s svojim avtomobilom, uporabi javni prevoz. Namesto da ignoriraš barvo zabojnikov, pokaži, da poznaš pojem "reciklaža". Namesto da od prodajalke vzameš ponujeno vrečko, ji raje ti ponudi šarmanten nasmešek in reci: "Ne, hvala, danes sem tu s svojo." Toliko majhnih stvari je, ki jih ljudje radi ignoriramo pod pretvezo, da tako ali tako niso pomembne, resnica pa je veliko preprostejša: leni smo.

Dejstvo je, da smo potrošniška družba. Vajeni smo, da nam je vse ponujeno na pladnju, saj so stvari tako ali tako poceni. "Pa kaj, če bom zapravil denar za te nesmiselne slamice, važno je, da bodo koktejli prikupno izpadli." Kupujemo, plačujemo in trošimo brez dejanske potrebe. Ne zavedamo se, da se v neki pisarni na drugem koncu sveta skriva požrešnež in se nam reži v glavo, ker služi na račun naše neumnosti. Vedno se radi pohvalimo, kako inteligentna vrsta smo, zakaj torej nasedamo takim stvarem?

Celotno razmišljanje me torej pripelje do sklepa, da je problem predvsem v družbi. Če bi družba enotno zavračala stvari, ki vodijo v okoljske probleme, teh problemov sploh ne bi bilo. A enotna družba je ideal, ki si ga sama niti v teoriji ne upam zagovarjati. Smo torej prišli do zaključka, da nam ni pomoči? Bomo propadli in s tem končno omogočili planetu, da zadiha? Mogoče, vendar raje ostanimo optimistični.

Moj optimizem pravi, da bi se del družbe dalo prepričati, naj ravna v skladu z načeli, ki bi izboljšala trenutno stanje okolja. Ne potrebujemo vseh ljudi, le zadosten delež, ki bi se mu potem drugi pač morali prilagoditi. Začnemo lahko tako kot Greta, sami, a če bomo dovolj potrpežljivi, bomo s svojimi dejanji kmalu navdihnili še koga drugega.

Intervju s profesorico glasbe Marjetko Kozmus

Petra Omahen

Je oseba z velikim srcem, polna topline in dobrote, zanimiva in zabavna. Njen najljubši dirigent je Carlos Kleiber. Če bi lahko izbirala, bi poleg glasbe poučevala športno vzgojo. Njene sanjske počitnice so dolge in brez telefona, nekje, kjer je mir, najraje v gorah z njenim dragim. In če bi morala izbrati med poučevanjem glasbe in potovanjem po svetu, bi izbrala slednje.

Kdaj ste se prvič zagreli, da bi bili profesorica? Je to služba, ki ste si jo želeli že od malih nog?

V otroštvu sem želela postati zdravnica. Sanje, da bi postala pediatrinja, me niso povsem zapustile niti v srednji šoli, vendar je ljubezen do glasbe prevladala. Imam pa še vedno veliko željo, ki z leti postaja vse močnejša, to je študij muzikoterapije v ZDA.

Ste se nad glasbo navdušili že pred vstopom v šolo ali šele pri urah glasbe?

Na večini slik iz otroštva imam odprta usta, pa ni važno, ali zalivam rože, božam žrebička, sedim v naročju prababice, vedno sem pela. Staršem sem hvaležna, da so meni in mojim štirim mlajšim bratom omogočili, da smo se učili kakšnega inštrumenta. Kupili so mi čudovit nov pianino, za katerim sem presedela ure in ure, ko sem vadila za nastope in izpite v glasbeni šoli ter pozneje, ko sem bila srednješolka in študentka Akademije za glasbo.

Kdaj ste prvič zapeli v pevskem zboru?

Prva dva razreda sem obiskovala na podružnični šoli v sosednji vasi, kjer nas je bilo sedem učencev. Kadar smo peli, sem bila menda najglasnejša. Naslednje razrede osnovne šole sem obiskovala v Rimskih Toplicah, kjer sem vsa leta pela v pevskem zboru.

Koliko truda in učenja ste vložili v učenje, ko ste bili na konservatoriju za glasbo?

Bila sem zelo marljiva dijakinja. Ker smo imeli dopoldne pouk splošnih predmetov, popoldan pa predavanja glasbenih, sem si morala čas za učenje smiselno organizirati, da sem bila dobro pripravljena tako za individualni pouk kot za glasbene predmete, kjer smo bili razdeljeni v manjše skupine. Sprejemne izpite na Akademijo za glasbo, ki so trajali tri dni in bili precej zahtevni, sem zato z lahkoto opravila.

Če bi morali izpite na konservatoriju znova opravljati, bi vse opravili uspešno?

Glasbene predmete razen klavirja bi opravila z lahkoto. Vsa leta srednje šole in študija na akademiji sem klavir vadila vsak dan, kolikor mi je čas dopuščal, pred izpiti in nastopi tudi po štiri ure in več. Ker klavirja že vrsto let ne vadim več, bi bila danes, če bi morala pred komisijo odigrati dobro uro izpitnega programa, zagotovo ocenjena negativno.

Na katerem koncertu ste najbolj uživali?

Težko izberem le enega, ampak če moram: Dunajski filharmoniki v Carnegie Hallu v New Yorku. To ni bil le koncert, to je bilo tako močno doživetje, da se ga z besedami ne da opisati. Še vedno odmeva v meni, čeprav se je zgodilo pred petnajstimi leti.

Kaj je na vašem seznamu stvari, ki bi jih v življenju radi opravili?

Lahko bi si želela z zbori tekmovati in pobirati nagrade na tekmovanjih, pa si ne. Zagotovo je lepo zmagati na tekmovanju, vem, ker sem osvojila nekaj zlatih plaket kot dirigentka in pevka na prestižnih zborovskih tekmovanjih, vendar je potem tam veliko pevcev žalostnih, ker jim ni uspelo, pa so se ravno tako trudili. Glasba ni namenjena tekmovanju. Seveda je čudovito, če se ti kot mlademu glasbeniku po uspešnem nastopu na tekmovanju odprejo vrata odličnih univerz ali pa te k sodelovanju povabijo izjemni dirigenti, orkestri, to je zagotovo dobra plat tekmovanj. A menim, da glasba ni namenjena razkazovanju tehnično dovršene in dih jemajoče virtuoznosti. Glasba se mora dotakniti duše. Že Platon je zapisal: "Glasba je moralni zakon. Glasba daje dušo vesolju, krila umu, polet domišljiji in šarm ter veselje do življenja."

Če me sprašujete, kaj bi še rada opravila, bom odgovorila takole: Rada bi z glasbo osrečila še veliko ljudi. Danes je svet zastrupljen z veliko slabe glasbe, zato bi rada vam mladim predstavila in približala najlepšo glasbo, takšno, ki vas bo navdihovala, razveseljevala, tolažila in zdravila tudi kasneje v življenju. Rada bi vas naučila, da je pomembno, kakšno glasbo poslušate ali izvajate, saj je glasba tudi zdravilo. Rada bi z glasbo osrečevala svoje pevce in prek njih poslušalce. Sicer pa bi rada imela več časa zase, da se spočijem in umirim, ker le takrat postanem ustvarjalna in do mene priletijo nove ideje. Enkrat kmalu si želim znova prehoditi Camino, ampak to je že druga zgodba.

Katerega skladatelja bi radi spoznali, če bi živeli v njegovem času?

Če bi bilo mogoče, bi pripravila piknik in jih povabila vsaj sto. Vse od J. S. Bacha s sinovi pa do Elvisa. Veste, kakšen žur bi bil to? Če pa moram izbrati samo enega, je to zagotovo Mozart. Zakaj? Zelo preprosto. Ker me njegova glasba vedno razveseljuje. Kdo pa ni rad v družbi veselih ljudi? Navdihujoče se je družiti s človekom, ki je inteligenten in brezmejno duhovit, ki se kljub težkim preizkušnjam zna nasmehniti življenju in pošaliti na svoj račun, ob tem pa se v vsem njegovem opusu čuti tudi izjemna duhovna moč.

Kaj vam je pri vašem poklicu najbolj všeč?

Da sem vsak dan obdana s toliko iskrivimi, radovednimi, srčnimi, nabritimi, čudovitimi dijaki in jim govorim o glasbi. Da imam privilegij spremljati del vaše mladosti in opazovati, v kako krasne mlade ljudi odraščate.

Kaj počnete v prostem času?

Sem Wonder Woman.

V katerih glasbenih mestih ste že bili in kaj vam je najbolj ostalo v spominu?

Vedno grem rada na Dunaj, v Firence, Salzburg, Prago, Pariz, Barcelono, Dublin, rada se vračam v København, Stockholm, že dolgo nisem bila v Helsinkih, čez lužo pa so mi ostali v krasnem spominu Toronto, Cleveland, Detroit, Minneapolis in seveda New York. Največkrat potujem zaradi koncertov oziroma simpozijev. Spomini so polni srečanj z ljudmi, ki me še vedno navdihujejo, in fantastične glasbe.

Katera glasbena hiša vas je do sedaj najbolj navdušila?

Carnegie Hall v New Yorku zaradi zavedanja, da je tam dirigiral celo Čajkovski in toliko največjih glasbenikov, ki jih občudujem.

Kam bi peljali dijake na ekskurzijo, če bi si lahko izbrali katerokoli mesto na svetu?

Zagotovo v New York. Zaradi fantastičnih koncertov, opernih in baletnih predstav študentov na Juilliardu, muzikalov na Broadwayu, koncertov v Carnegie Hallu in drugih dvoranah, jam sessionov v jazz klubih, spiritualov in gospelov v Harlemu.

Kaj je po vašem mnenju največji razlog za prekomeren stres dijakov?

Menim, da slaba organizacija časa in motena koncentracija pri učenju. Ljudje imamo različno veliko denarja, zdravja in energije, vsi pa imamo na voljo vsak dan štiriindvajset ur. Kako jih bomo preživeli, se odločimo sami. Uspešni ljudje se zavedajo, da je čas dragocen, zato ga skrbno razporedijo.

Kaj bi sporočili dijakom?

Želim vam, da bi bili zdravi vi in vaši najdražji, saj je zdravo telo pomembno za doseganje življenjskih ciljev. Želim vam, da bi bili uspešni. Maturantom želim, da bi bili sprejeti na fakultete in akademije, kjer bi radi nadaljevali šolanje, vsem ostalim pa, da odlično zaključite šolsko leto. Želim vam, da bi bili hvaležni. Razlogov za hvaležnost je ogromno. Ko se jih zavemo, postanemo veselejši in sočutnejši. Želim vam, da bi bili srečni!

Marjetka Kozmus, profesorica glasbe
fotograf / Loti Rajič

Žvižgač: med glasnikom resnice ter sovražnikom demokracije

Matevž Štepec

Kot pripadnik generacije Z, ki je neločljivo rasel s pametnim telefonom, se ne zavedam več primarne funkcije tiste škatle z imenom Nokia, ki je bila pred leti v bistvu edina funkcija prenosnega telefona – to je bilo telefoniranje. Danes uporabljamo drugačna orodja in kanale za komuniciranje kot pred dvajsetimi leti.

Platforme, kot so Facebook, Instagram, Twitter ipd., ne omogočajo zgolj komunikacije, kot so je bili vajeni naši starši prek telefonskih klicev in redkih SMS-sporočil, temveč ob vsakdanji uporabi zbirajo vzorce vedenja in informacije, ki so glavno hranilo multinacionalk. Te postajajo vse večji in pomembnejši del našega življenja. Marsikomu je za tovrstno početje vseeno in se ne zaveda razsežnosti problematike "trgovanja" s podatki in ranljivosti osebnih informacij, ki jih delimo na svetovnem medmrežju brez večjega oklevanja. Če ste navaden smrtnik, ki za medije in skupine pritiska nima nobene vrednosti, se vam najverjetneje ni treba bati ničesar razen tega, da korporacije služijo na vaš račun, vi pa od tega nimate nič, pomagate pa pri vrtenju kapitalističnega kolesja. K temu sicer malo kasneje. Če pa iz te kategorije izpadete, je velika možnost, da obstajajo skupine, ki jim je vaše početje izredno zanimivo. Bodisi vas želijo oškodovati, bodisi nad vami izvajajo cyberbullying, ali pa zgolj želijo javnost seznaniti z vašim početjem, ki navadno ni vsem na očeh.

Kako v tovrstno sivo polje med pravico do informacij o osebah javnega značaja in multinacionalkah ter na drugi strani pravico do njihove zasebnosti vstopa Wikileaks Juliana Assangea? Ta se v večji meri ukvarja z državnim nadzorom nad posamezniki in razkriva podatke o vmešavanju vlad (sploh ameriške) v politično dogajanje širom sveta. V očeh mnogih Assange velja za heroja, borca proti imperializmu zahodnih "demokracij", ki vse od konca druge svetovne vojne učinkovito netijo prepire in razdore med narodi za izključno svojo dobrobit, velja za borca za pravice malih ljudi in ironično demokratičen glas, ki govori, kaj je prav in kaj ne.

Assange je le eden od žvižgačev, ki s svojim početjem povzročajo preglavice politikom in vladam. Da ne bo pomote, v mnogih pogledih imajo prav. Državljani imamo pravico do zasebnosti in diskretnosti pred lastno vlado, ki nam ne sme prikrivati svojih početij za doseganje tretjerazrednih ciljev, kot je to počela ameriška vlada z operacijami R2P (responsibility to protect ali odgovornost zaščititi je politika, ki opravičuje kršenje suverenosti neke države z vmešavanjem v njene notranje zadeve za zaščito demokracije in osnovnih človekovih pravic) od konca devetdesetih pod pretvezo sejanja demokracije na Bližnji vzhod. Na drugi strani pa ne moremo ignorirati pravnega ustroja, ki je jasen. Žvižgači z objavo dokumentov in zaupnih vladnih podatkov kršijo pravo, krhajo nacionalno suverenost in zaupanje ljudi v demokratične procese.

Kdaj so torej njihova dejanja razumljena kot dejanja pravice in razuma ter kdaj začenjajo krhati ustroj nacionalnih in multinacionalnih entitet v mednarodni skupnosti? Mejo je nemogoče potegniti. Edina rešitev tiči v večji transparentnosti, ki jo države morajo zagotoviti svojim državljanom. Žvižgači opozarjajo ravno na to. Na drugi strani pa se, kot Wikileaks v primeru ameriških volitev leta 2016, nimajo pravice postaviti v vlogo razsodnika, ki subjektivno, glede na lastne preference predaja le eno resnico. Ravno subjektivnost in maščevanje sta ključni vodili za njihovo (ne)kredibilnost v očeh svetovne javnosti. V dobi, kjer na Instagramu v minuti objavimo 50.000 milijon slik, stisnemo 4 milijarde lajkov in ustvarimo 3 milijarde iskanj na Googlu, je količina informacij enormna, regulacije, ki bi nadzirala delovanje "globalne države", ki jo kot ustroj pooseblja svetovni splet, pa pravzaprav ni. V spletnem globalnem svetu vlada "jasna anarhija", ki se ji uporabniki ob svoji nevednosti prostovoljno podrejajo.

Tako se boj za informacije na najvišji ravni bije med multinacionalkami, zločinskimi tolpami, cyber teroristi in prisluškovalnimi agencijami nacionalnih vlad, ki z našimi podatki ravnajo brezbrižno, izključno za svojo lastno korist. Ironično je, da ob svoji enormni moči in mlahavi zakonodaji to počnejo popolnoma legalno in v večini primerov brez našega soglasja. Poleg večje transparentnosti in varnosti, ki jo globalni državljani moramo zahtevati od svojih nacionalnih entitet, so države primorane urediti trgovanje s podatki in ga primerno obdavčiti. Če vi plačate davek za štruco kruha, zakaj ne bi multinacionalke plačale za gigabajte pridobljenih podatkov? Res je, da je ob 193 različnih interesih in standardih nemogoče pričakovati enotno in enako učinkovito regulacijo, je pa ta nujno potrebna in predstavlja edino realnost v bližnji prihodnosti, če želimo ostati varni.

Kljub radikalnosti te trditve znajo cyber napadi v prihodnosti predstavljati tako nervozo, kot jo je za zahodnjake v obdobju hladne vojne predstavljal sovjetski jedrski program. Da pa se začnejo stvari premikati na bolje, je v prvi vrsti treba vzbudi zavedanje pri ljudeh. Dokler nam ne bo mar za varnost svojih podatkov in vsebin ter bomo brezskrbno podpirali tovrstne aparate, ne moremo pričakovati sprememb. Namesto tega se bo zgodilo ravno obratno. Število pohlepnih multinacionalk bo naraščalo, države s še ohlapnejšo regulacijo pa bodo dominirale ne le internetnim platformam, temveč svetu na vseh področjih (beri Kitajska). Četudi si zatiskamo oči, je splet vedno vplivnejši aparat sodobnih družb. Zato je njegova adaptacija neizbežna, da se izognemo globalnemu kaosu.

Julian Assange – 47 let, ustanovitelj Wikileaksa, programer, novinar in politični zapornik

2006 | Assange ustanovi Wikileaks, mednarodno neprofitno medijsko organizacijo za zaščito človekovih pravic in razkrivanje vojnih zločinov.

april 2010 | Zaradi objave posnetkov ameriškega početja v Afganistanu in Iraku postane Assange zanimiv javnosti, ZDA izdajo nalog za njegovo aretacijo.

november 2010 | Švedska izda nalog za njegovo aretacijo na podlagi suma nadlegovanja in posilstva.

december 2010 | Assange se preda britanski policiji, a je po desetih dneh pripora izpuščen.

2012 | Zaradi grožnje izročitve ZDA poišče politični azil na ekvadorskem veleposlaništvu v Londonu, kjer preživi skoraj sedem let.

februar 2016 | Wikileaks objavi zasebna sporočila Hillary Clinton, ki ogrozijo njeno zmago proti Donaldu Trumpu. Assange vidi Trumpa kot manj škodljivega.

julij 2016 | Wikileaks objavi elektronsko pošto demokratske stranke, iz katere je razvidna naklonjenost Hillary Clinton, ne Bernieju Sandersu.

april 2019 | Ekvador Assangeu odreče azil zaradi kršitev mednarodnega prava in vmešavanja v notranje zadeve, britanska policija ga aretira na podlagi naloga, izdanega leta 2012, ZDA zahtevajo njegovo izročitev.

maj 2019 | Na britanskem sodišču je obsojen na 50 tednov zapora zaradi pobega ob pogojni kazni iz leta 2010.

Julian Assange
ilustrator / Fedja Kovič

Švedski muzej neuspehov

Tara Čačič

Neuspeh boli. Prizadene naše samospoštovanje, načne našo samozavest, soočanje z njim pa v nas vzbudi občutek sramu. Živimo v družbi, ki je obsedena z uspehom. Vsi mislimo, da se bo z branjem zgodb o uspešnih ljudeh uspeh "prilepil" tudi na nas.

Zgodbe o uspehu nas ne naučijo ničesar kot to, da predstavljajo uspeh. So stvari, ki jih je treba posnemati, toda beseda "posnemati" ima dva pomena. Prvič, pomeni dobesedno kopiranje. Vendar nihče ne želi kopirati. Vsi želijo biti ustvarjalnejši, želijo narediti nekaj boljšega. Torej "posnemati" pomeni tudi poskušati preseči, poskušati izboljšati. Uspehi potemtakem niso zanimivi, razen ko jih želimo preseči. In ko to poskušamo, povečamo možnost za neuspeh. Pri vsakem neuspehu je pomembno, da predstavlja lekcije, iz katerih se je treba kaj naučiti. Napake, ki so jih naši predniki naredili pred dva tisoč leti, so lahko poučne še danes. Pri neuspehu ni dvoumnosti. Ko nekaj ne uspe, preprosto ni bilo dovolj dobro. Neuspeh nam pokaže, da stvar ne deluje, kot smo načrtovali. Šele takrat se iz tega lahko kaj naučimo.

Potres 11. marca 2011 na Japonskem, na primer, je poln lekcij. Nihče – ne inženirji ne načrtovalci – ni želel, da se stvari odvijajo tako, kot so se. Potres in kasnejši cunami sta bila tako velika kot vsi prejšnji, vendar je jedrska elektrarna v Fukušimi zaradi predhodnih potresov in cunamijev že bila preobremenjena. Stvari, ki naj bi zagotovile varnost, je niso, zato je bila nesreča hujša, kot bi lahko bila. Ta nesreča ni lekcija le za Japonce, temveč tudi za preostali svet. Za vse tiste, ki načrtujejo jedrske elektrarne v drugih državah.

Jedrska elektrarna je vrsto let delovala brez težav in lahko bi rekli, da je bila uspešna, dokler ni postala napaka. Uspeh nas ne nauči veliko. Šele ko se zgodi nekaj posebnega, v tem primeru potres, to razkrije slabosti nekega sistema ali izdelka. In to je vrednost neuspeha.

Iz frustracije in želje po drugačnem dojemanju neuspeha se je na Švedskem rodila ideja za muzej neuspehov. "Bil sem utrujen od branja in poslušanja istih dolgočasnih zgodb o uspehu, vse so enake," pravi kustos muzeja Samuel West. "Šele v neuspehih najdemo zanimive zgodbe, iz katerih se lahko učimo." Inovacije in napredek zahtevajo sprejemanje neuspeha. Namen muzeja je spodbuditi razpravo o neuspehu in ljudi navdihniti, da imajo pogum in včasih tudi tvegajo. Za vsakim megauspešnim izdelkom, kot sta iPhone in Ford Mustang, je nekaj newtonov (Apple Newton je bil popoln neuspeh, vendar je pripeljal do iPada) in edselsov (predhodnik mustanga, ki je, ko je bil predstavljen javnosti, obveljal za neprivlačen in precenjen avto), ki so se zlomili in zgoreli pred njimi.

Muzej neuspehov je zbirka več kot sto neuspelih izdelkov in storitev nekaterih najbolj znanih svetovnih podjetij. Večina inovacijskih projektov sprva ne uspe in muzej prikazuje te neuspehe, da bi obiskovalcem zagotovil posebno učno izkušnjo in da bi dobili vpogled v zanimiv, a tvegan posel inovacij. Kriterij, ki ga mora izdelek doseči za sprejem v muzej, je, da mora biti neuspešen rezultat inovacije, pri čemer je neuspeh opredeljen kot odstopanje od pričakovanih rezultatov. Eden najbolj znanih izdelkov v muzeju je švedsko plastično kolo Itera iz leta 1982, ki je med vožnjo zelo nihalo in bilo nestabilno. Najdemo tudi švedske sladkarije, ki so bile neuspešen poskus izdelave ameriške penice, a neuspele penice so se pravzaprav izkazale za fantastičen "neuspeh", saj so iz njih nastali eni najbolj priljubljenih švedskih bombonov.

Vsa velika podjetja, kot so Google, Microsoft in Apple, so ustvarila neuspele izdelke. Če je lahko spodletelo njim, a so kljub temu uspešni, lahko spodleti tudi nam. In s tem ni nič narobe. Preveč smo navajeni na to, da mora biti vse prefinjeno, vse popolno. Šele neuspeh nam ponuja vpogled v resničnost.

likovni sonet
avtorji / Kaja Gartner Jovanović, Lara Ilić in Lara Kokoravec

Survival guide ali kako preživeti na Gimnaziji Ledina

Manca Kraševec

Vsi dobro vemo, kakšen trn v peti so lahko gimnazijska leta. Za seboj že imamo osnovno šolo, ki je služila za uvajanje v srednjo, kjer se pojavi povsem nov nivo trpljenja (ali užitka, kakorkoli si narediš). Ta članek je namenjen tako fazanom kot dijakom višjih letnikov, ki se morajo spomniti, kje so ga polomili, da jim v gimnaziji ne gre tako dobro, kot bi si želeli. Predvsem pa ta članek pišem zase, saj izhajam iz svojih hib in napak, na katere se želim opozoriti. Trudim se biti kar se da nehipokritska in se držati svojih nasvetov.

Naspi se – Je gledanje najvznemirljivejše serije na Netflixu ali dopisovanje s simpatijo do treh zjutraj vredno stanja zombija celoten naslednji dan? Če si odgovoril/a z DA, se hudo motiš! Zaradi pomanjkanja spanja je tvoja koncentracija med poukom veliko slabša ali po domače: informacije in snov "gredo skozi eno uho noter in skozi drugo ven". Tvoja energija je ves dan na minimumu, poleg vsega pa tvegaš, da zjutraj prespiš budilko, zamudiš pouk in si nakoplješ nepotrebne neopravičene ure, ki bi jih lahko brezskrbno porabil/a za špricanje. Serija bo naslednji dan še vedno tam, če pa si simpatiji resnično všeč, si bo čas zate vzela tudi ob petih popoldne (prav gotovo ga/je ne boš očaral/a z globokimi temnimi podočnjaki!).

Zajtrkuj – Tiste dragocene tri minute, ki jih po navadi porabiš za odpiranje jutranjih snapov/instagrama ali nanašanje gela za obrvi, porabi raje za zajtrk. Kot bi rekle naše babice: Prazna vreča ne stoji pokonci. Prav tako se z oglašanjem kita v svojem želodcu med testom matematike ne boš osramotil/a pred razredom. Tri šolske ure do malice se morda sliši malenkost, vendar traja hudičevo dolgo, če hrepeniš po toplih sirovih štručkah iz Spara in odštevaš minute do zvonjenja. Tudi če v kuhanju nisi Jamie Oliver, ti bo imunski sistem zgodaj zjutraj hvaležen že za jabolko ali skodelico kosmičev. In še nekaj za tiste, ki morajo to slišati: kava na prazen želodec ni zajtrk!

Zapiski, zapiski, zapiski – Zakaj bi si povzročal/a dodatno delo s prepisovanjem snovi doma, če lahko tistih 45 minut v šoli enostavno poslušaš in si zapisuješ? Snov si boš zapomnil/a veliko bolje in za vedno bo ostala v tvojem zvezku. Z rednim zapisovanjem si zagotovo priskrbiš manj stresno učenje pred testi, saj je vsa snov že pred teboj. In še nasveta veterana: a) če 20 sekund, preden odideš iz razreda, slikaš profesorjeve krace na tabli, obstaja 95 % možnosti, da te slike ne pogledaš nikoli več; b) čisto verjetno je, da te sošolka, ki ti je za zadnjih nekaj testov iz svojega zvezka slikala celoletno snov, ne mara prav zaradi tega. Pri pouku se zberi, ne padi v nemilost pri prijateljih in naredi svoje zapiske!

Povezanost v razredu – Ta točka je namenjena predvsem dijakom prvega letnika in tistim, ki se tudi v kasnejših letnikih v razredu še vedno počutite izključene in nesprejete. Zagotovo si slišal/a že ogromno nasvetov, kot je: "Začni se že pogovarjati z njimi, primejduš!" Čeprav ni tako enostavno, kot se sliši, je v tem nasvetu le zrno resnice. Nekdo mora začeti pogovor in prebiti led. Ne bom ti zaupala skrivne formule, kako v razredu najti prijatelje in se povezati, lahko pa zagotovim, da če boš vselej prijazen/na in pripravljen/a pomagati, boš prijatelja našel/la z lahkoto. Slednje je v gimnaziji kar nujno potrebno, če ne želiš, da se ti od vseh možnih obveznosti in stresa ne zmeša. Razne ekskurzije in končni izleti razred še posebej povežejo, saj si ustvarite skupne spomine in dogodke, po katerih se boste spominjali srednje šole. Če pa imaš res tako nesrečo, da se ne ujameš z nikomer iz razreda, ti zagotavljam, da je na Ledini ogromno zares prijetnih ljudi, ki jih lahko spoznaš izven svojega razreda. Vključi se v kakšno obšolsko dejavnost in spoznaj kul ljudi s podobnimi interesi.

Hodi po desni strani hodnika – Če ne želiš, da te povozi horda podivjanih trolov, se kot pameten fazan raje umakni na desno stran hodnika. Izkušeni ledinci prav tako svetujejo, da se na hodnikih ne ustavljaš, objemaš in obračaš, saj so zelo pogosti prometni zamaški ali zastoji, ki ti ne naredijo nobene usluge, ko moraš v minutki in pol pridi iz kleti do učilnice 113. Čas za komunikacijo in socializacijo (ki ju kot pripadniki vrste Homo sapiens sapiens brez dvoma krvavo potrebujemo) je med glavnim odmorom, ko se črede ljudi malce porazdelijo po razredih, hodnikih in pekarnah.

Tutorji – Tvoj šut pri matematiki je lahko preobremenjujoč celo za tvoje starše ali prijatelje, zato se brez problema lahko obrneš na šolske tutorje. To so po navadi starejši dijaki z nadpovprečnim znanjem določenega predmeta. Ne morem ti zagotoviti, da ti bodo v roku ene ure lahko razložili in te naučili celotno snov letnika, prav gotovo pa lahko do njih prideš s konkretnimi vprašanji in z nalogami, ki ti kratijo spanec. Dijaki iste starosti ali starejši leto ali dve se kdaj izkažejo celo za boljše profesorje od tistih, ki to dejansko so, saj ti snov razložijo počasneje, bolj domače in se posvetijo le tebi (in prijatelju, če ga pripelješ s seboj za družbo). Za termin se lahko dogovoriš v pisarni psihologinje.

In še zadnje – Ne bodi prestrog/a do sebe. Ne obremenjuj se za vsako slabo oceno in neuspeh. Predvsem pa ne pozabi, da gimnazija ni le učenje, stres in sedenje sedem ur na dan, temveč tudi spoznavanje novih ljudi, potovanja, druženje s prijatelji med odmori, koncerti in prireditve, ki si jih boš zapomnil/a za vse življenje. Pred tabo je strma in trnova pot, vendar so gimnazijska leta najlepša, če v njih znaš najti lepe stvari in uživati, kolikor se le da.

v špici
fotograf / Loti Rajič

še tega rožce so se koj osule ...
fotograf / Žan Pirman

Kaj se bo s teboj zgodilo na maturi?

Daša Škof

Si že kdaj razmišljal, kaj vse lahko gre pri maturi narobe? Kaj vse se lahko ponesreči? Ta kviz ti bo – poleg tega, da ti da kakšen nov razlog za strah – natančno povedal, kako ti bo šlo. Opazuj, katera črka pred izbranim odgovorom se ti največkrat pojavi, in spodaj preberi, kaj to pomeni za tvojo usodo.

Rojstni dan imaš:

a) poleti
b) jeseni
c) pozimi
č) spomladi
d) ne vem
e) nimam ga

Kateri oddelek si?

a) a
b) b
c) c
č) d
d) e
e) f ali g

Kdo od naštetih ti je najbolj všeč?

a) Rok Škufca
b) Peter Prhavc
c) Darko Košič
č) Erika Berlan
d) Lea Nemec
e) Urša Šilc Trček

Če bi moral izkusiti eno od spodnjih situacij, katero bi izbral?

a) bičanje
b) višji nivo matematike
c) oiv vsak dan v tednu
č) ponavljanje letnika
d) filozofija v vseh štirih letnikih
e) dnevnik branja o knjigi Vojna in mir (1225 strani)

Izberi najboljšo od naštetih stvari:

a) Igra prestolov
b) Pečjak
c) "prva ura odpade"
č) PewDiePie
d) Hofer
e) Pitagorov izrek

Katere so tvoje najljubše funkcije?

a) eksponentne
b) potenčne
c) logaritemske
č) krožne
d) France Prešeren
e) trigonometrične

Tvoja profesorica za slovenščino te:

a) sovraži
b) ne mara
c) ne pozna
č) ima dokaj rada
d) naravnost obožuje
e) odvisno od dneva

Največ odgovorov a: Dan pred esejem ti bo profesor, ki te najbolj sovraži, ukradel osebni dokument.

Največ odgovorov b: Zgrešil boš učilnico/šolo/datum pri eni izmed matur. Te zle usode se lahko odrešiš le, če v omarici številka 725 pustiš daritev za antična božanstva (hint: všeč jim je čokolada).

Največ odgovorov c: Pozabil boš, kako se podčrta osebek, in improviziral.

Največ odgovorov č: Tvoj "prijatelj" iz razreda ti bo v žep podtaknil plonkce, ki jih bodo profesorji opazili, zato ne boš smel pisati mature.

Največ odgovorov d: Postal boš zlati maturant.

Največ odgovorov e: Pes/koza/mlajša sestra ali brat ti bo pojedel zapiske za pogojne stavke v angleščini. Svetujem, da si narediš dvoje.

Mentalno stanje dijakov

Neža Žagar Žnidaršič

Če se sprehodimo po šolskih hodnikih, lahko slišimo vsaj enega od teh stavkov (ali pa kar vse): "Joj, js sm spala samo tri ure, ker sem se mogla toliko učit. Moje telo je zdaj 60 % kofein." – "Tako sem pod stresom, da se celo moje telo trese." – "Če dobim še eno slabo oceno, se bom vrgla skozi okno!" – "Jaz tega ne morm več. Učeri sem imela tri mentalne breakdowne."

Delež mladih, ki imajo različne težave na področju duševnega zdravja (denimo depresijo, tesnobo in motnje prehranjevanja), se zvišuje iz leta v leto. Problem postaja vsako leto večji, sredstev za spopadanje z njim pa je malo. Mladi ne dobijo ustrezne pomoči, ki bi jo potrebovali, ko se pojavijo težave. Tisti, ki se vrnejo v šolsko okolje, ostajajo sami, brez ključne pomoči, prilagoditev in opore.

Robert M. Sapolsky, biolog in profesor nevroloških znanosti na Univerzi Stanford, o depresiji pravi: "Če bi moral v enem samem stavku opredeliti depresijo, bi jo opisal kot genetsko, nevrokemično motnjo, pri kateri je človek nezmožen ceniti sončne zahode." Dijaki z depresijo postanejo nemotivirani, zaspani, brezvoljni ali pa se počutijo votle in prazne. Ne vedo, kako in kje poiskati pomoč, kar vodi v samomorilne misli, škodovanje samemu sebi in v najhujšem scenariju tudi v samomor.

"Strah je vrtoglavica svobode," je menil danski filozof Søren Kierkegaard. V šoli najdemo veliko stvari, ki vplivajo in prispevajo k začetku ali pa celo k povečanju strahu in tesnobe. Dijaki so danes pod neverjetnim pritiskom. V glavi morajo obdržati ogromno količino podatkov iz dvanajstih ali celo več predmetov. Pod največjim stresom se znajdejo decembra in aprila, ko se nakopičijo testi in ustna ocenjevanja. Težko najdejo ravnotežje med šolo in socialnim življenjem.

Med mladimi so pogoste tudi motnje prehranjevanja. To so duševne motnje, ki jih določajo nenormalne prehranjevalne navade, ki negativno vplivajo na telesno ali duševno zdravje osebe. Dijaki želijo, da so vrstnikom všeč in da jih drugi sprejmejo. Kako naj bi bili videti, določajo današnji "standardi lepote". Dekleta mislijo, da morajo biti suhe, hkrati pa imeti veliko zadnjico in prsi, fantje pa naj bi bili mišičasti in visoki vsaj 185 cm. Zaradi pritiska družbe se lahko razvijeta anoreksija in bulimija. Dekleta in fantje začnejo nadzirati, kaj jedo in koliko telovadijo, kar je seveda do določene mere zdravo, a slabo postane, če to vzamejo preresno. Postanejo obsesivni, telovadijo vsak dan (tudi večkrat na dan), izogibajo se določeni hrani in se nenehno tehtajo. Ko in če kršijo katero od prehranskih pravil, se kaznujejo s še več telovadbe in še z manjšo količino hrane.

Srednješolci danes doživljajo enako raven stresa kot duševni bolniki v petdesetih letih dvajsetega stoletja. Dobro pri tem je edino to, da so duševne bolezni danes veliko manj stigmatizirane kot nekoč. Dijaki morajo biti informirani o tem, kako in kje lahko poiščejo pomoč, kadar se znajdejo v težki situaciji. Prav tako pa morajo biti informirani tudi profesorji, ki bi se morali zavedati, pod kakšnim stresom so dijaki ter da se jih zelo veliko spopada z duševnimi težavami.

Kako zavrniti tipa?

Lora Zver

Po navadi najdeš v vsaki reviji nasvete, kako dobiti tipa, a po moje je v današnjem času, ko je Ljubljana prepopulirana s tako imenovanimi babjeki, ki hodijo po Prešercu zamaskirani v nezainteresirane ulične glasbenike, drugdealerje ali pa preveč hot natakarje, pomembnejša veščina to, da znaš to čustveno nestabilnost pravilno zavrniti, a še vedno ohraniti toliko moči nad njim, da te še mesece objokava svojim prijateljem in babici.

In le kako, se vprašaš, preljuba bralka, to storiti? S temi dokaj enostavnimi koraki bo tvoj snubec na pragu in tvoja deviškost ohranjena.

1. Povej mu, da ti starši ne dovolijo hoditi ven, saj jih skrbi, da boš zanosila na poti do Mercatorja, tebi pa se ne ljubi več nositi bombažnega nosečniškega trebuha, da bi snubec sam zbežal ob pogledu nanj.

2. Daj mu enega tistih filmskih govorov o tem, kako ti nisi prava zanj in da ga tvoji starši ne bodo sprejeli, saj nima 10.000 na leto in hiše s prostorom za ponija.

3. Razloži mu, da se ne moreš resno vezati, saj greš na turnejo z Janom Plestenjakom in svojo mami.

4. Reci mu, da ni legitimen snubec, saj še nikoli ni vžgal tvojega imena v travo pred tvojo hišo ali ti poslal razstreljene straniščne školjke.

5. Obvesti ga, da lahko s tabo hodi, samo če neha uporabljati axe body spray in delati selfije svojih ne tako zelo obstoječih trebušnih mišic.

6. Predlagaj mu kompromis, da boš hodila z njim, samo če bo nag tekel po gozdu in medtem pel Britney Spears, pri tem pa ga bodo občudovali še njegova babica, dedek, starši in prijatelji.

Če boš naredila nekaj od tega, bo po vsej verjetnosti odšel že samo zato, ker bo mislil, da si zmešana – to pa je tudi natanko to, kar potrebuješ.

Filip Živković
fotograf / Jure Žigon

Filip Živković

Tim Topić

Bodoči študent arhitekture, zdaj dijak četrtega letnika Gimnazije Ledina gleda svet skozi objektiv fotoaparata Sony A7III. Mladi fotograf se iz šolskih klopi že prebija v svet profesionalne fotografije. Njegov najnovejši in trenutno najobsežnejši fotografsko-snemalni projekt, ki ni povezan s šolo, je promocijski video in fotografiranje za Young Mič Styling. Sadove njegovega kreativnega ustvarjanja lahko vidite tudi bralci Mladike, saj je letos osrednji fotograf revije: je avtor naslovnic ter mnogih drugih fotografij. Bil je tudi član projekta M50, kjer je z Juretom Žigonom film posnel in uredil, sodeloval je pri pisanju scenarija in organizaciji projekta. Želi si, da bi se Mladika vizualno razvijala z enako hitrostjo, kot se je letos.

S fotografijo se kljub svoji tehnični in umetniški dovršenosti ukvarja šele od prvega letnika. Povod za njegovo zanimanje za svetlopis je bila ekskurzija v Provanso in na Azurno obalo v prvem letniku, ko je želel v objektiv ujeti vse luksuzne avtomobile, ki so bili parkirani na ulicah. Sprva si je fotografski aparat izposojal od prijateljice, proti koncu prvega letnika pa je dobil svoj prvi fotoaparat Nikon D7100. Je samouk, svojo izobrazbo na tem področju pripisuje neštetim tutorialom na Youtubu ter svoji vztrajnosti ob spodletelih poskusih.

V prostem času, ki ga zaradi šolskih obveznosti in mnogih fotografiranj nima prav veliko, pogosto kolesari in teče, zanimata ga svetovna politična klima ter zgodovina. Ena izmed njegovih najljubših serij je Hiša iz kart, filozofsko gledano pa se najbolj poistoveti z Nietzschejem. Rad posluša house glasbo, še posebej deep in tropical house ter balkansko glasbo, nima pa nič proti skoraj nobenemu žanru. Ne mara edino slovenske narodnozabavne glasbe ter popularne glasbe, ki jo radi zlorabljajo s preveč ponovitvami. Je ljubitelj avtomobilizma, zato spremlja skoraj vsako dirko Formule 1. Navdušenje nad velikimi hitrostmi si želi združiti s svojim fotografskim talentom in tako ovekovečiti največje bisere avtomobilizma, kot to dela njegov vzornik, Nemec Paul Ripke, uradni fotograf ekipe Mercedes AMG F1 in njenih voznikov.

Portretna in reportažna fotografija ga ne zanimata toliko kot avtomoto fotografija in fotografija dizajna ter arhitekture. Meni, da se poimenovanje fotograf uporablja prepogosto ter je delno zato portretna fotografija oz. področje fotografije nasploh nasičeno z nepodučenimi in nerazgledanimi "fotografi". Razlog za obsedenost "fotografov" s portreti, pravi Filip, je pomanjkanje osebnega stila in želje po osebnostnem in profesionalnem razvoju. Obstoj teh fotografov pa pogojuje vse večja potreba po fotografijah na družbenih omrežjih. Kljub temu še vedno rad posname kakšen portret, če je le portretiranec zanimiv in edinstven.

Svoj stil opisuje kot svetel, živahen, minimalističen, sodoben in moderen. Filipove fotografije so nemudoma prepoznavne zaradi njegove preproste in naravne barvne sheme, ki subjektom da občutek tridimenzionalnosti in resničnosti. Rad uporablja kontraste, barvne ali svetlobne. Ne mara sintetične in sprocesirane fotografije (prežgane z raznimi filtri in obdelane s popravki). Fotografira črno-belo in barvno, včasih pa uporablja tudi analogni fotoaparat na film.

Meni, da bo fotografija zanj za vedno ostala hobi, ki mu bo, če bo šlo po sreči, kdaj prinesel tudi zaslužek. Že prej omenjena nasičenost fotografov v Sloveniji namreč povzroča, da se je v tem prekarnem poslu težko prebiti do dostojnega zaslužka. Na srečo ga zelo zanima tudi arhitektura, kjer je iskanje zaposlitve malo lažje, prav pa mu bo prišlo tudi njegovo fotografsko znanje.

Ela Vindiš
fotograf / Loti Rajič

Ela Vindiš

Mateja Ceglar

Ela Vindiš je dijakinja četrtega letnika naše šole. Četudi se vam njeno ime morda ne zdi najbolj znano, pa bi se nedvomno spomnili njenega glasu, Elo ste imeli namreč priložnost slišati peti na marsikateri šolski prireditvi. Njen talent na ledinski oder ni prišel kar tako, z glasbo se ukvarja že od ranega otroštva. V prvem razredu so jo starši vpisali v glasbeno šolo, kjer se je učila igranja violine, zraven pa je vedno rada tudi kaj zapela. Mala Ela je kmalu ugotovila, da rajši poje, kot igra violino, zato je njena glasbena prioriteta postopoma postalo, uganili ste, petje. Izkušnje je pridobivala s petjem v pevskem zboru, v devetem razredu se je celo učila solo petja, trenutno pa se uči sama.

Ko mora navesti svojo najljubšo glasbeno zvrst, se Ela težko opredeli, saj je njen okus raznolik. Res je, da pogosteje posluša pop, balkan, jugo rock, tu in tam pa se na njenem sporedu najde tudi kakšna klasična in, presenetljivo, makedonska skladba. Nerada pa posluša elektro, house in metal, čeprav bi se tudi tu našla kakšna izjema.

Če bi lahko izbrala tri osebe, s katerimi bi zapela duet, bi to bili Eminem, Bea Miller in Michael Jackson. In katere so lastnosti, ki jih mora po njenem mnenju imeti dober pevec? Hudomušno zatrjuje, da je na prvem mestu gotovo posluh. Tudi ritem je pomembna vrlina, ne smemo pa pozabiti niti na nekaj zdrave samozavesti, saj pevec pred publiko ne sme otrpniti. Če želi v svojem nastopu uživati, mu mora pozornost do neke mere goditi, zato za pretirano sramežljivost ni prostora. Ela pravi, da ji trema ne dela večjih preglavic. Pred nastopom je vedno prijetno vznemirjena, nekaj strahu je prisotnega le, tik preden stopi na oder, a tudi ta se po prvih odpetih notah razblini.

A tudi dobri pevci se spopadajo z dnevi, ko težje dosežejo želene višine. Ela ni nobena izjema, zgodi se ji, da naleti na del pesmi, ki ga ne more in ne more zapeti. Takrat ne rine z glavo skozi zid, temveč se raje prepusti občutku in ustvari svojo različico melodije, ki ji bolj ustreza. Nikoli ne obupa, nekako že najde način, da pesem prilagodi svojemu vokalu.

Ela tudi piše pesmi, po navadi s kitaro v rokah. Napisala jih je že mnogo, a samokritično priznava, da so ji zares všeč le štiri. "Pisanje pesmi in petje sta olajšanje, ko moraš kaj povedati." Marsikateri pevec sanjari o slavi, a Ela pravi, da to ni njena glavna motivacija. Seveda bi bila rada prepoznavna, a bolj zaradi tega, ker se želi z glasbo preživljati, "to pa lahko dosežeš načeloma le, če te ljudje opazijo". Z nastopanjem na odru želi s poslušalci predvsem deliti svojo ljubezen do glasbe. Če se jih njeno petje dotakne, je namen izpolnjen.

Elino življenje pa se ne vrti zgolj okrog petja, pravi, da se rada ukvarja s športom. Nekoč je celo trenirala mešane borilne veščine, a je morala po poškodbi kolena prenehati. Sedaj se ukvarja predvsem s fitnesom.

Po vsem povedanem nas ne bo presenetilo, če bo Elina prihodnost glasbeno obarvana. Zanima jo jazz petje, zato razmišlja o vpisu na glasbeno akademijo v Celovcu. Nad nazivom "profesorica petja" se prav tako ne bi pritoževala, a priznava, da bi raje nastopala in pisala svoje pesmi.

M50

Za novejše obdobje v 50-letnem izhajanju Mladike šteje obdobje od leta 2000. Če bi Mladikinih 50 let izhajanja primerjali z obdobji v človekovem življenju, bi lahko rekli, da so se neodločni starši po nekaj letih končno le zedinili glede imena otroka, ki je potem preživel nežno, z liriko prepojeno otroštvo 60. in 70. let 20. stoletja, se v 80. intelektualno prebudil, v 90. brez dlake na jeziku stopil v divje najstniško obdobje, po letu 2000 pa z eno nogo zakorakal v zrelo dobo, a se še vedno ni otresel mladostniške odštekanosti.

Na začetku tega obdobja je bila mentorica revije profesorica slovenščine in nemščine Nadja Gliha (od leta 1996/97 do 2006/07). Iz leta 2000/01 so prvi poskusi, da bi članke objavljali tudi na spletu, a se ideja ni prijela. Mladika je dobila novo grafično (bolj revijalno) podobo in vsebinsko zasnovo. Uredništvo je objavljalo članke o šolskih dogodkih (krožki in ekskurzije, plusi in minusi na šoli, intervjuji z dijaki), članke o filmih in glasbi, o zdravem načinu življenja (prvič v Mladikini zgodovini!), psihološke teste, leposlovje, stripe ... Od leta 2001 je Mladika brezplačna, od leta 2002 pa jo krasi barvna naslovnica, katere avtor je kasnejši oblikovalec in ilustrator The Miha Artnak. Na tej naslovnici je upodobljen medvedek Bojan iz istoimenske risanke, ki na neki zid (verjetno šolski) spreja moški spolni ud. Takratnemu pomočniku ravnatelja Romanu Vogrincu se je to zdelo malo preveč očitno, zato je zahteval, naj Bojanovo nasprejano risbo "polepšajo" s piko in z vijugo ob strani in dvema črticama na vrhu. Naslovnica je bila rešena.

V šolskem letu 2007/08 so Mladiko objavljali le na spletu, a arhiv žal ni ohranjen. Naslednje leto je Mladika spet izšla v tiskani obliki, saj "tiste na spletu itak noben ne bere", kot je zapisal urednik Rok Pečečnik v prvi številki letnika. Mentorstvo sta prevzeli profesorici slovenščine Jana Poljšak in Mojca Lotrič. Novo uredništvo je prineslo nov veter: rubrika, kjer sta na kratko predstavljena dva dijaka, stalnica je postal obsežnejši intervju s profesorji, izstopajočimi dijaki in nekdanjimi ledinci (denimo The Miha Artnak, igralec Jure Henigman, igralka Ana Dolinar Horvat, kulturnik Mitja Rotovnik), članki z ekološko vsebino, razmišljanja dijakov, leposlovje, raziskovalni članki ... Na notranji strani platnic so bile objavljene barvne fotografije s šolskih prireditev (maturantskega plesa, novoletne prireditve Ledinska čestitka, zaključne prireditve Vugi ...), notranjost revije pa je bila še vedno črno-bela. Uredništvo se je trudilo odzivati na novosti in pereče probleme v družbi ter je v rubriki Sredica objavljalo članke o socialnih omrežjih, bitcoinu, temnem internetu, privatizaciji vodnih virov v Sloveniji, volilni pravici že pri šestnajstih letih, naraščanju razlike med bogatimi in revnimi ...

Leta 2017/18 je dobila Mladika novo grafično podobo in postala v celoti barvna. Deluje sveže, strani so skrbno barvno usklajene, naslovnice posameznega letnika so tematsko in oblikovno povezane. Avtorji vseh fotografij in ilustracij so dijaki. Ustalile so se rubrike Mi, ledinci, Oni, profesorji, Intervju (s profesorjem ali uslužbencem šole), Vac ap (kratke novice o dogodkih na šoli), Sredica (zbirka različnih aktualnih člankov), Dobri, boljši, ledinci (predstavitev uspešnih dijakov), Resni članki (ki seveda to niso), Zakulisje (fotografije z dogodkov in projektov), Poezija in še kaj.

Ob brskanju po starih in starejših številkah Mladike sem ugotovila, da se težave, radosti in zanimanja ledincev v letih od prve številke niso bistveno spremenili. V Mladiki so dijaki izražali, kar jih je zanimalo, kar so razmišljali, kar so občutili, kar jih je veselilo, prizadelo ali skrbelo ..., le da so to sprva izražali bolj sramežljivo in previdno. Kar se v teh petdesetih letih prav tako ni spremenilo, je nenehna želja uredništva (in mentoric), da za sodelovanje pridobijo radovedne, raziskujoče, duhovite in motivirane pisce. Teh namreč ni nikoli preveč.

Mojca Lotrič,
mentorica Mladike

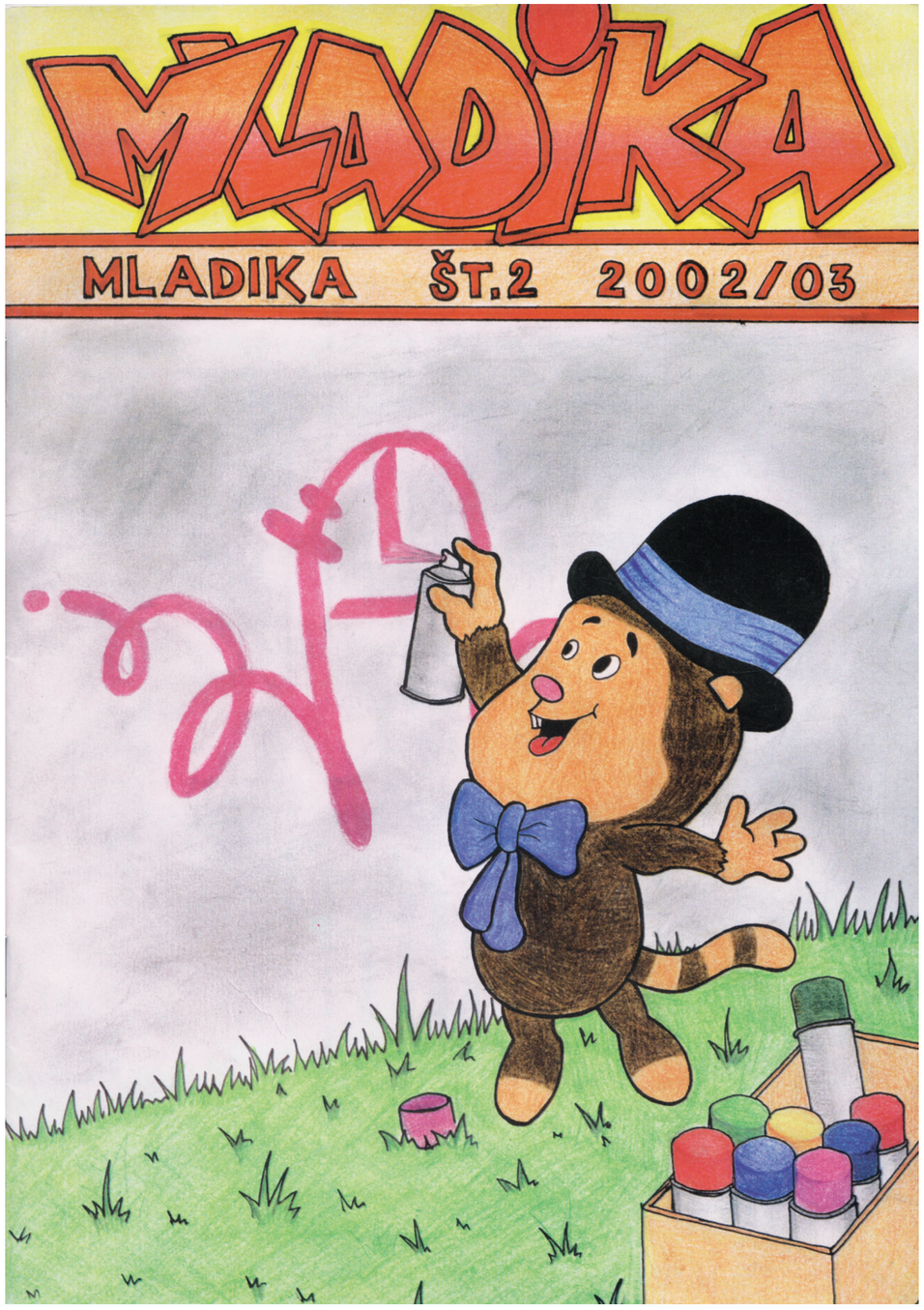

prva barvna naslovnica Mladike (februar 2003)
avtor / Miha Artnak

POTOVANJE V GLOBINE

Internet v mnogih ljudeh zbuja občutek svobode, je nekaj, kar je mnogim dostopno, in nekaj, kar lahko vidijo vsi. Razširjenost interneta je izjemna, lahko trdimo celo, da ga uporablja večina sveta. Zdi se, kot da smo del svetovne izmenjave znanja, podatkov, novic ... Pa vendarle ni vse tako črno na belem. Internet, po katerem vsakodnevno brskamo, ni edini »internet«, ki obstaja, ampak je del dosti večjega in obširnega sistema, ki je našim očem skrit. Poleg vidnega interneta obstaja še globoki ali nevidni internet.

Dogodivščina se prične

Predstavljajmo si internet kot morje in spletne iskalnike (na primer Google) kot velike ribiške ladje. Tako kot ribiške ladje poberejo ribe le do določene globine, tudi spletni iskalniki s svojimi iskalnimi programi, imenovanimi pajki, zajemajo le majhen del interneta. Obstajata dva interneta – površinski ali vidni in globoki (deep web) ali nevidni. Površinski internet je del interneta, ki je dostopen vsem in vsem poznan kot svetovni medij, po katerem brskamo s pomočjo spletnih iskalnikov. To je internet, do katerega lahko dostopa načeloma vsak, ki ima internetno povezavo.

Spoznavanje globokega interneta

Globoki internet je približno 500-krat obsežnejši kot površinski splet. To je kot razmerje med površino Črnega morja in Tihega oceana. Podatek, ki je še posebej izstopajoč, pravi, da so leta 2001 spletni iskalniki zajeli vsebino zgolj 0,03 odstotka interneta, danes pa naj bi okrog dva odstotka. Globoki splet je, poleg svojega istoimenskega dela, sestavljen še iz temnega interneta in temne mreže oz.omrežja, vendar pa slednja predstavljata manjši del globokega spleta. Večino podatkov globokega spleta sestavljajo obširne podatkovne baze podjetij, raziskovalnih inštitutov, univerz, knjižnic ..., do katerih pajki spletnih iskalnikov ne morejo. Ti podatki so skriti očem javnosti predvsem zaradi komercialnih razlogov – povsem jasno je, da na primer podjetja ne želijo, da bi vsak dostopal do njihovih finančnih podatkov.

Izraz temni internet (dark internet) opisuje spletne strani in skrivna omrežja, ki jih je zelo težko najti. Do njih ni mogoče dostopati na običajen način, saj se v praksi vaš spletni brskalnik ne more povezati s »temnim« strežnikom, v katerem se skrivajo informacije, za katere oblasti ne želijo, da bi jih množice poznale. Plačilno sredstvo na tem skritem internetu je virtualna valuta bitcoin. Temni internet pomeni bistvo globokega spleta. To, da je bistvo spleta neke vrste podzemlje, se sliši čudno, mogoče celo grozljivo, a tako je.

Jure Česen

— odlomek, Mladika 2014/15, št. 1 —

ŽIVLJENJE DVEH LEDINCEV

Zala Gruden, 3. a

Starost: 17 let
Horoskop: oven
Naj predmet: psihologija
Naj prfoks/a: /
Zvrst glasbe: angleški pop
Hobiji: igranje v Šili in dramski skupini, petje v zboru, ples
Cilji: postati psihologinja, igralka ali piarovka

Miha Majcen, 3. b

Starost: 17 let
Horoskop: rak
Naj predmet: wc
Naj prfoks/a: una tamlada za slovo
Zvrst glasbe: emo, heavy metal, old school rock
Hobiji: pospravljanje (še posebej svoje sobe), najraje brišem prah, ko je stanovanje najbolj umazano, igranje bobnov, sprehajanje psov in božanje mačk, bend, muzika, biljard, tarok, bowling, pitje
Cilji: svoboda, postati znan glasbenik, biti metulj, dvigniti se, premagati Chucka Norrisa v taroku, spoznati Nicka McBraina (bobnarja Iron Maiden)

— prva objava predhodnice rubrike Mi, ledinci, Mladika 2008/09, št. 1 —

V KOŽI PROFESORJEV

Velikokrat obsojamo odločitve učiteljev in negodujemo ob njihovih dejanjih, zdijo se nam krivična, nepremišljena in absurdna. Pa vendar, kaj bi naredili mi, če bi nam po glavi skakalo trideset pubertetniških dijakov? Poglejte, kateremu profesorju zgodovine ste značajsko najbolj podobni.

1. Ali delate po učbeniku in pričakujete od učencev, da se iz njega tudi učijo?
a) Ali imamo učbenik?
b) Ja.
c) Zapiski bodo še najbolj v redu.
č) Za pozitivno bo snov v zvezku v redu.
d) Za pozitivno bo snov v zvezku v redu.

2. Več kot polovica učencev ne naredi domače naloge. Kakšen je vaš odziv?
a) Hvala bogu, da sem tudi jaz med to pozabljivo polovico!
b) Minus!
c) Trkam dijakom na vest.
č) Ne pregledam naloge.
d) Ne dajem naloge, he he!

3. Kako pripravite test?
a) Imam srečo, če ga ne pozabim sestaviti.
b) Zgledujem se po maturitetnih polah.
c) Na podlagi prejšnjega testa sestavim podobnega.
č) Naredim zelooo dolg test.
d) Naredim dve skupini in pazim, da je en test veliko težji.

4. V učilnici zazvoni telefon. Kaj storite?
a) Moj, seveda. Torej, javim se.
b) Ukažem, naj ga lastnik ugasne in pospravi.
c) Vzamem ga, pogledam, kdo kliče, in iz tega naredim šalo.
č) Vzamem ga in kriminalca vprašam.
d) Vzamem telefon.

5. Dijak vas prosi, da to uro ne bi bil vprašan, saj ima tisti dan že dve obveznosti v šoli, poleg tega mu je umrla mačka.
a) Tragedija. Delam se strogega in resno naročim, naj se to ne dogaja več in naj se do naslednjič dobro nauči, ker ga bom izmozgal. Na koncu seveda popustim. Uboga mucka!
b) Zabrusim mu, naj ne trosi neumnosti in raje začne odgovarjati na moja vprašanja.
c) Vseeno ga vprašam, razen če se mi ne da.
č) Če sem dobre volje, privolim.
d) Prestavim spraševanje.

Največ odgovorov a | Puščate si precej proste roke, vendar le, če razred pokaže zanimanje, če dijaki dosegajo sprejemljive rezultate in ne izrabljajo vaše dobre volje. Znate biti tudi ostri in strogi, če je treba. Predmet razlagate po svojih zapiskih in znanju, ne oklepate se učbenika in radi poveste kakšno začinjeno prigodo ali podrobnost, ki je učbenik ne bi nikoli omenil. Najbolj ste podobni profesorju Romanu Vogrincu.

Največ odgovorov b | Učbenika se zelo držite in zahtevate od učencev, da se dobro pripravijo za preverjanje znanja. Ste precej strogi in zahtevate red, kar se po navadi pozna pri dobrih rezultatih. Največ skupnega imate torej s prof. Leo Nemec.

Največ odgovorov c | Na splošno ste pri dijakih priljubljeni, saj znate biti zelo sproščeni. Ste precej nepredvidljivi, veliko je odvisno od vašega trenutnega počutja. Najbolj ste podobni prof. Borisu Bovhi.

Največ odgovorov č | Najtežje prenašate smrkavce s telefoni med poukom, zato jih nemudoma vprašate. Od učencev dosti zahtevate, navadno naredite precej dolg test. Najbolj ste podobni profesorici Arjani Marinič.

Največ odgovorov d | Imate svoj način razlage, ne sledite učbeniku, temveč učite po svojem učbeniku. Ste tudi zelo tehnološko napredni, zato imate večino snovi v e-učilnici. Najbolj ste podobni profesorju Borisu Pavlihi.

— odlomek, Mladika 2013/14, št. 1 —

Gre vam vse odlično, sproščeni ste in srečni ter prav nikoli tečni. Si mogoče le zatiskate oči, se v vas nalagajo skrbi?

V ljubezni sreče še ni, a trenutno vas najbolj šola skrbi. Še čisto malo potrpite, potem pa lahko v poletje odletite.

Pomlad se je bogato razcvetela, vam pa je prav posebna oseba srce vnela. Vendar stop! Zdaj še ni čas za romanco poletno, najprej poskrbite, da se šolsko leto konča prijetno.

Komaj čakate poletno spanje, a čaka vas neverjetno potovanje. Kmalu zazvonil bo zvonec in oznanil, da vsega hudega je konec.

Se bojujete za pravico, a doživljate le krivico? To najstniška so leta, zato stisnite zobe, poletje že veliko obeta.

Čeprav je vaše oko na skrivnem solze prelivalo, ker popravnih rokov bilo je vedno premalo, so bile zaman solze vse, saj zdaj čudovito vam gre.

Vaše oči so ugledale prav posebno postavo, ki vam je popolnoma zmešala glavo. Kar se tiče ocen, vam bo šlo odlično, zato le ujemite posebnega gospodiča ali gospodično.

Ura dela tika taka, pred vrati vas ljubezen čaka. Minute so ure, kaj ure, cel dan! Saj ljubezen je kul, le pazi, da ne ostaneš izdan.

S svojimi puščicami ste nekoga zadeli globoko v srce in skupaj vama odlično gre. Še malo potrpite v šoli, saj vas čakajo čarobne poletne noči.

Le hrabro, le hrabro, mladi dijak, zdelaj to šolo, saj nisi bedak! Poletje te čaka in prav tako morje, le poskrbi, da do septembra nabereš nepozabne štorije.

Preveč stresa nikoli ni zdravo, zato pojdite raje v naravo. Naberite si dovolj potrebne energije, tako da vam je noben test ne zbije.

Riba, naložila si si preveč obveznosti in pomlad ni prinesla nikogar, ki pomagal bi ti. A le pogumno naprej, saj to poletje bo najboljše doslej!

zvezdopatinji: Maša Pandža in Eva Dana Vidmar

kaos

Tilen Kos

kruhaaiiniigerrmnstvz
nniivvečddovoljjpršćwk.
xzzahtevamossanjeeybn,
potemmppridekklanjeers;
ykkolesaazoosranaavxr
oodvvsehrraznihssmol.
tshškfcpščmlnskkmnmlj
zemljaawbbooobblatooqćr
ađpprekritaasskkrvjooe.
ivvzdušjeebboobbojnooo,
oodšlibbomovvvvojnooprp;
zastaveeuvhhudičeektrt
doobesliizzzvvrvjoomrn.
mlnskkmntshškfcpščlsc
rušimooaeiouesstareedc,
šddoklerrnnebboonnovih.
šiinzzbijamooššipeež,
szzažigamookkipeedxl;
iinzzraslabboooljkaa
nnappadlihggrobovihh.

Oče

Tilen Kos

Nastal iz nagona,
pohote in napake.

Bil si mi zid;
kot se spodobi,
opora in zavetrje.
A nisi bil pred menoj.
Za menoj,
ko sem zrl v jeklene cevi;
za menoj,
ko so mi nataknili prevezo.
Za menoj;
da ni razneslo moje krvi predaleč.

Nastal sem iz nagona,
napake.

Če si bil ali ne,
te ni bilo tu.

Nastal sem napaka.

Fabianijev most
fotograf / Filip Živković

Ne bodi slep

Tara Čačič

Prisluhni valovom,
ki butajo na obalo.

Prisluhni valovom,
ki se borijo s skalo.

Prisluhni valovom,
ki so potonili v morje.

Prisluhni valovom,
ki odhajajo na obzorje.

Poglej v neskončno belino.
Poglej v neskončno modrino.
Poglej v neskončno črnino.
Poglej v svojo globino.

Thank You for the Tragedy

Lana Dreca

They ask me if I'm doing drugs,
but my eyes are red because of crying.
Maybe all I need are hugs,
'Cause inside I am dying.

How long will this be going on,
I can't take it any more.
I can't realise that you're gone,
And I'm crying but what for.

I'm struggling to hide how damaged I've become
So all I do is write to distract myself from the possible outcome.

You could set the sky on fire with those eyes
But you chose to burn me instead.
'Cause the last goodbye was a kiss and words were left unsaid.

Why am I trying to forget you
While I am waiting for your return?
Blinded by a fantasy that the end will be a good turn.

Thinking of your charm, the smile and your finesse.
While you're at her address taking off her newest dress.
I like you as much as I don't, I'm in stress
And I hate the fact that my answer's still yes to your mess.

You ask me about my pain when you're the reason why.
How can I explain you're the one that gets me high.

How many lines must I write about love
Before you realize they are all about you?
Don't get that they're ravens and I am the dove
Kinda harder to get than your offering crew.

You used me and left me,
Then accused me of being the reason.
U said fuck you then screwed me,
for you it was just a season.

You pulled me down like gravity and I slowly fell apart.
But I guess I should thank you for the tragedy 'cause I need it for
my art.

sladoledarji na informativnem dnevu
fotograf / Loti Rajič

Agro-Sphere 2019

Brin Tomc

Odkar pomnim, sem si želel obiskati Rusijo. Želja se mi je uresničila 23. aprila, ko sem se s sošolcem Timom Topićem in devetimi drugimi slovenskimi gimnazijci pod vodstvom profesorice z Gimnazije Jožeta Plečnika, Darje Silan, odpravil na pot. Kam smo sploh šli? V Moskvo, seveda, na turistični ogled! No, delno pravilno, res smo šli v Moskvo, ampak samo za sedem ur, kolikor časa smo imeli do leta v Magnitogorsk, ki je bil naš končni cilj in kjer je največja in skoraj edina turistična znamenitost reka Ural.

Po naporni poti smo končno prispeli v mesto, za katero smo pred nekaj meseci prvič slišali, čeprav ima slabega pol milijona prebivalcev. Pričakali so nas gostitelji, pri katerih smo bivali naslednjih pet dni. Čeprav sem bil vso noč na nogah, nisem mogel zavrniti polne mize tradicionalne ruske hrane in dobrosrčne mame, ki jo je z navdušenjem ponujala. Sledil je počitek, spet hrana in potem spoznavanje gostiteljev ter ogled mesta. Dan je hitro minil, naslednjega dne pa se je začel dogodek, ki je bil razlog našega potovanja – Agro-Sphere, agrokulturna konferenca za mlade, katere namen je bila izmenjava idej o kmetijstvu in druženje mladih z vsega sveta. Začele so se predstavitve, sledil je ogled živilskopredelovalne tovarne Sitno, zvečer pa smo se zbrali na spoznavni zabavi, kjer ni manjkalo niti petja niti plesa.

Naslednji dan navsezgodaj smo se odpravili v najbližje večje mesto Čeljabinsk. Naj vas beseda najbližje ne zavede, saj bi lahko med mestoma postavili celo Slovenijo, zaradi slabih cest pa smo se tja vozili šest ur. Ogledali smo si agrarno šolo in se preizkusili v vožnji kombajnov in traktorjev na simulatorjih ter bili priča temu, kako se zunaj šolskih klopi orje ledino. Kasneje smo si ogledali še napredno kmetovanje v steklenjakih. Sledila je dolga vožnja po reliefnih cestah, a ni bilo tako hudo, saj smo si čas krajšali s petjem. Mogoče Rusi po tem Zdravljice ne bodo imeli za preveč lepo pesem, a kaj naj, smo se vsaj dobro imeli.

Sledil je nov dan z novimi predavanji in novimi idejami, ki je hitro minil, in prekmalu je prišel zadnji dan konference, ki je bil malo bolj sproščen. Udeleženci konference smo se pomerili kot predstavniki različnih držav na debatnem tekmovanju MUN (Model United Nations), kjer veljajo pravila razpravljanja in glasovanja OZN, na temo svetovnega pomanjkanja hrane. Slovenci smo poželi tri četrtine nagrad, Tim je osvojil nagrado za najboljšega govorca. Sledili so zaključni govori in konferenca se je končala. Zadnji večer smo izkoristili za nakupe spominkov in se iz trgovin vrnili bogatejši za kučme in vodko (samo za starše, seveda).

Prišel je dan slovesa. Šele po obljubi gostiteljev, da nas bodo obiskali v Sloveniji, smo se s težkim srcem vkrcali na letalo za Moskvo. Tokrat smo imeli za ogled ruske prestolnice na voljo še cel dan in izkoristili smo ga, kolikor se je dalo. Z metrojem smo se odpeljali do vseh največjih znamenitosti, od Rdečega trga do Velikega teatra. Večer smo preživeli ob pogovoru, natlačeni v majhni sobi hostla, in podoživljali vse lepe stvari, ki so se nam zgodile v tako kratkem času.

Po pristanku v Sloveniji je sledilo še eno slovo, ob katerem smo se strinjali, da nam bo Rusija ostala v prelepem spominu, in se dogovorili, da se polnoletni kmalu dobimo na ruski vodki.

Komisija za samomore – predstava dramske skupine Carpe diem
fotograf / Loti Rajič

Vimmerby – Švedska
fotograf / Veronika Iglič

Vimmerby – Švedska
fotograf / Veronika Iglič

fuzbalerka in Tunak Tunak Tun
fotograf / Manca Trček

Govor maturantov

Lara Kodrin in Oskar Mastnak - Sokolov

Trpljenje dijakov in švicanje v šolskih klopeh se počasi zaključujeta, zato bi se v imenu dijakov zahvalila vsem, ki ste nam pomagali prebroditi ta težji del življenja. Pa začnimo kar na začetku – s svojimi najbližjimi.

Hvala, mami, da si se za moje ocene sekirala veliko bolj, kot sem se jaz, in si mi tudi ob dveh zjutraj pripravila kakav in kruh z nutelo. Hvala, oči, da si se zbudil ob petih zjutraj, zlikal moje stvari, pripravil zajtrk, pripravil mojo šolsko torbo ... Samo zato, da sem jaz lahko potem vstala ob šestih. Da pa ne bo vse samo šala, gre staršem res velika zahvala za njihovo potrpljenje, ljubezen in podporo. Če ste mislili, da je najhujše že za nami, se pripravite še na maturo.

Poleg staršev so eni od pomembnejših dejavnikov tudi drugi dijaki. Hvala, da ste na vprašanje: "Ej, a si se ti že začel učit za test?" soglasno odgovorili: "Neeee, valda da ne, dons bom začel." Hvala tudi, da ste poslali tisti lanski test, ki si ga nismo pogledali, na koncu pa smo seveda pisali enakega.

Prav posebne zasluge za naš uspeh pa imajo profesorji. A nekaj nam leži na duši in mislimo, da je prav, da vam to priznamo. Nismo se vsi učili po tri ure na dan. Večina nas je nalogo prepisala. Ampak če vam bo v tolažbo, lahko povemo, da smo teste vsake toliko reševali tudi brez plonkcev. Hvala, ker ste nas vztrajno prepričevali, da se med poukom spodobi, da vsaj za trenutek odložimo telefone.

Ampak ne glede na vso podporo nas je še vedno strah, kako bo šlo. In kako težko bo dobiti službo. Samo pomislite, kako vas bodo na intervjuju za službo vprašali, koliko ste pisali zadnji test za fiziko ali kako je šlo na maturi z matematiko. Pa ko vas bodo prosili, da še športni karton pošljete, da vidijo, koliko časa ste držali veso v vzgibi.

Ledina pa ne bi bila ena in edina brez prav posebne osebe, ki ni le temelj naše šole, ampak veliko več. Je oseba, s katero ima prav vsak dijak edinstev odnos, ki nam vedno prisluhne in po najboljših močeh uresničuje naše želje. Ker nam ohranjanje tega odnosa veliko pomeni, smo mu že pred leti namenili posebno prireditev in nagrado poimenovali po njem – vugiji (čeprav po naših informacijah sam še ni osvojil nobenega). Hvala, gospod ravnatelj.

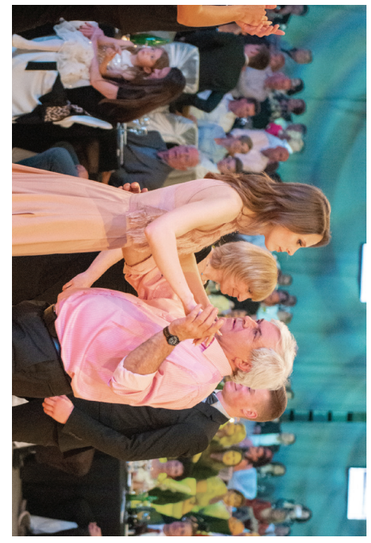
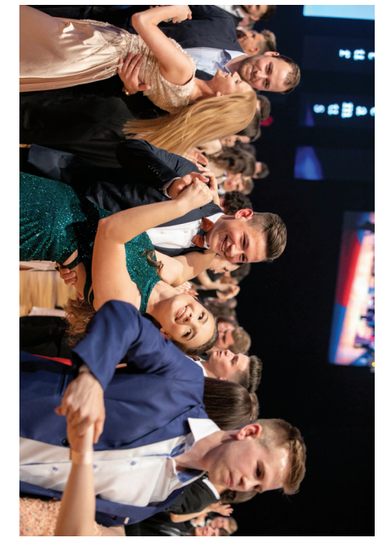

Gaudeamus
Igitur

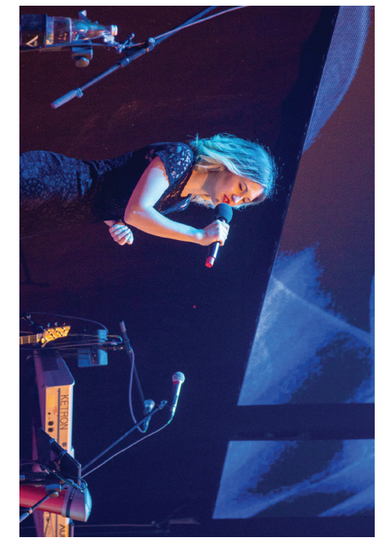

Anja Vrtačnik
glavna urednica

Tim Topić
grafični oblikovalec in umetniški vodja

Filip Živković
avtor naslovne fotografije

Tim Topić
za naslovno fotografijo

David Champaigne
avtor fotografije v kazalu

Tajra Abdaković
za fotografijo v kazalu

uredništvo:
Anastasija Lazarević
Daša Škof
Eva Dana Vidmar
Lana Dreca
Manca Kraševec
Maša Pandža
Mateja Ceglar
Neža Žagar Žnidaršič
Petra Omahen
Špela Peterka
Tara Čačič
Tilen Kos

ilustratorja:
Veronika Senica (horoskop)
Fedja Kovič

jezikovni pregled:
Mojca Lotrič, prof.
Nina Prešern, prof.
Irena Škulj, prof. (pesem v angleščini)

Mojca Lotrič, prof.
mentorica

Vse grafike in fotografije, z izjemo fotografij maturantskega plesa (plesna šola Bolero), so dela dijakov Gimnazije Ledina.

Zahvaljujemo se upravi **Ljubljanskega gradu** za dovoljenje za fotografiranje v palaciju.

G I M N A Z I J A
L E D I N A

številka 3 (современия), leto 2018/19, letnik 50 | Tiskarna Januš | 400 izvodov | ISSN C503-5473

современный